VENTSPILS NOVADA
TĀRGALES PAGASTA

NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA

“ALKI”

ZEMES VIENĪBAS KADASTRA APZĪMĒJUMS 98660020022

DETĀLPLĀNOJUMS

VIDES PĀRSKATS

Izstrādāts stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros

REĢIONĀLIE PROJEKTI

SATURS

IEVADS 3
1.DETĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDES MĒRĶIS UN UZDEVUMI 4
2. ĪSS DETĀLPLĀNOJUMA SATURA IZKLĀSTS 4
3.VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI 4
4.ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS 6
4.1.DETĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS NOVIETOJUMS UN PLATĪBA 6
4.2.DETĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS ESOŠĀ IZMANTOŠANA 6
4.3. APKĀRTĒJO TERITORIJU ESOŠĀ IZMANTOŠANA 10
4.4.KLIMATS 10
4.5.VIRSZEMES ŪDENS. MELIORĀCIJA 10
4.6. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS 11
4.6.1.DABAS LIEGUMS "OVĪŠI" 11
4.6.2.AIZSARGĀJAMĀ JŪRAS TERITORIJA "IRBES ŠAURUMS" 11
4.7.BALTIJAS JŪRAS UN RĪGAS JŪRAS LĪČA PIEKRASTES KRASTA KĀPU AIZSARGJOSLA 12
4.8.ĪPAŠI AIZSARGĀJAMI BIOTOPI 12
4.9.ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS SUGAS 14
4.10.ESOŠI INŽENIERTĪKLI 18
4.11.RISKA TERITORIJAS UN PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS 18
4.12.ESOŠA GAISA KVALITĀTE 18
4.13.AUGSNE 18
4.14.PAZEMES ŪDEŅI 18
4.15.SMAKU EMISIJAS UN TROKŠŅA PIESĀRŅOJUMS 18
4.16. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT 19
5.DETĀLPLĀNOJUMA TERITORIJĀ PAREDZĒTO DARBĪBU UN RISINĀJUMU ĪSS APRAKSTS 19
6.DETĀLPLĀNOJUMA SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM 23
7.AR DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS 25
7.1.DABAS LIEGUMS "OVĪŠI" 25
7.2.KRASTA KĀPU AIZSARGJOSLA 25
7.3.IETEKME UZ ĪPAŠI AIZSARGĀJAMIEM BIOTOPIEM UN ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀM SUGĀM 27
8.RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI 29
9.IESPĒJAMĀ TERITORIJAS ATTĪSTĪBA, JA DETĀLPLĀNOJUMS NETIKTU ĪSTENOTS 30
10.ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS 30
11.DETĀLPLĀNOJUMA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS 30
12.STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI 31
12.1.STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI 31
12.2.NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI 32
13.KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI 33
14.DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS 33
15.PAREDZĒTIE PASĀKUMI DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI 33

IEVADS

Ventspils novada, Tārgales pagasta nekustamā īpašuma "Alki" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 98660020022 detālplānojuma izstrāde uzsākta saskaņā ar Ventspils novada domes 25.04.2019. lēmumu (sēdes protokols Nr.42, 8.§) "Par detālplānojuma izstrādes uzsākšanu nekustamā īpašuma „Alki" ar kadastra numuru 9866 002 0022, Tārgales pagastā, Ventspils novadā" un apstiprināto Darba uzdevumu detālplānojuma izstrādei.

Detālplānojuma izstrāde veikta saskaņā ar 14.10.2014. MK noteikumiem Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" un citu attiecināmu normatīvo aktu prasībām.

Vides pārraudzības valsts birojs 13.01.2020 pieņēma lēmumu Nr.4-02/1 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk - SIVN) mērķis ir izvērtēt detālplānojuma īstenošanas iespējamo jeb prognozējamo ietekmi uz apkārtējo vidi, ņemot vērā detālplānojuma izstrādes mērķi, uzdevumus, esošo situāciju, plānoto izmantošanu un tās iespējamo ietekmi uz blakus teritorijām.

Vides pārskatā, atbilstoši detālplānojuma darba uzdevuma prasībām un detalizācijas pakāpei, ko nosaka plānošanas dokumenta konteksts, veikta pieejamās informācijas un datu analīze. Identificētas, aprakstītas un izvērtētas detālplānojuma risinājumu iespējamās ietekmes uz vidi un iespējamās alternatīvas, ņemot vērā izstrādes mērķi un teritorijas, kas potenciāli varētu tikt ietekmētas.

SIVN veica un Vides pārskatu saskaņā ar noslēgto līgumu izstrādāja SIA "Reģionālie projekti".

Detālplānojuma izstrādei saņemti institūciju nosacījumi:

1) Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde, 01.11.2019., Nr.9.5.-07/1871;
2) Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas, 01.07.2019., Nr. 4.8/3917/2019-N;
3) Valsts meža dienesta Ziemeļkurzemes virsmežniecības, 20.06.2019., Nr.VM9.7-7/278;
4) Veselības inspekcija, Nr.4.6.1.-10./16743/;
5) VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi", 18.06.2019., Nr.K-1-12/294;
6) AS "Sadales tīkls", 26.08.2019., Nr. 30AT00-05/TN-909.

Nosacījumus skatīt Pārskatā par detālplānojuma izstrādi.

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums

Detālplānojuma izstrādes ietvaros sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle (Sert.Nr.003) sagatavoja "Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinumu" (06.09.2019., Nr.41/19).

1.DETĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDES MĒRĶIS UN UZDEVUMI

Detālplānojuma izstrādes mērķis noteikts ar Ventspils novada domes 25.04.2019. lēmumu (sēdes protokols Nr.42, 8.§) "Par detālplānojuma izstrādes uzsākšanu nekustamā īpašuma „Alki" ar kadastra numuru 9866 002 0022, Tārgales pagastā, Ventspils novadā" apstiprinātajā darba uzdevumā:

> *precizēt teritorijas plānoto/atļauto izmantošanu un apbūves parametrus, veidot vienotu ielu/ceļu tīklu un inženiertehnisko komunikāciju tīklus detālplānojuma teritorijā nekustamā īpašuma "Alki" ar kadastra numuru 9866 002 0022, Tārgales pagastā, Ventspils novadā.*

2. ĪSS DETĀLPLĀNOJUMA SATURA IZKLĀSTS

1.Paskaidrojuma raksts, kas ietver detālplānojuma izstrādes pamatojumu, teritorijas esošās izmantošanas aprakstu, detālplānojuma risinājumu aprakstu un to saistību ar blakus esošajām teritorijām.

2.Grafiskā daļa sastāv no karšu lapām:

1) Topogrāfiskais plāns
2) Esošā teritorijas izmantošana
3) Plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana

Grafiskā daļa izstrādāta uz Latvijas ģeodēziskajā koordinātu sistēmā LAS-2000,5 augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas pamatnes - topogrāfiskā plāna ar pazemes komunikācijām M 1:500.

3.Teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumi, kas ietver detalizētas prasības teritorijas plānotai (atļautai) izmantošanai un izmantošanas aprobežojumus.

4.Pārskats par detālplānojuma izstrādi satur pašvaldības domes lēmumus, darba uzdevumu, institūciju nosacījumus un atzinumus, paziņojumus, publiskās apspriešanas pasākumu aprakstu, sabiedriskās apspriedes sanāksmes protokolu un citus ar detālplānojuma izstrādi un publisko apspriešanu saistītus dokumentus.

3.VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra veikta saskaņā ar likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un 23.03.2004. MK noteikumiem Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums", pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 13.01.2020 lēmumu Nr.4-02/1 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Pirms plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanas veiktas rakstiskas konsultācijas ar Ventspils reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju.

Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvalde 01.11.2019 vēstulē Nr.9.5.-07/1871 "Par nosacījumiem detālplānojuma izstrādei" ir norādījusi, ka detālplānojumā iekļaujamais rīcību kopums un sagaidāmais ietekmes uz vidi būtiskums (atrašanās Krasta kāpu aizsargjoslā un īpaši aizsargājamās dabas teritorijā, plānošanas teritorijā konstatēta īpaši aizsargājama augu suga) atbilst likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4.panta piektajā daļā noteiktajam izņēmuma gadījumam un 23.2 pantā (Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritēriji) minētajiem kritērijiem, līdz ar to detālplānojumam nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija 04.10.2019 vēstulē "Par stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību" ir norādījusi, ka Nekustamais īpašums atrodas dabas lieguma "Ovīši" dabas lieguma zonā, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā un Nekustamajā īpašumā ir konstatētas īpaši aizsargājamās augu sugas un īpaši aizsargājami biotopi 2180 Mežainas piejūras kāpas,

2130* Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas. Bez tam, Plānošanas teritorija ir potenciāli piesārņota vieta Nr.41, kas iekļauta Latvijas ģeoloģijas un meteoroloģijas centra uzturētajā Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā, kā potenciāli piesārņota vieta ar reģistrācijas Nr.98668/3452. Tāpēc, pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 23.2 pantā (Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritēriji) minētajiem kritērijiem (3.c apakšpunkts - iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums un īpatnības, ņemot vērā vides kvalitātes normatīvu iespējamos pārsniegumus, 4.punkts - attiecīgā plānošanas dokumenta īstenošanas ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu, īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem, ir nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.

Veselības inspekcijas 24.10.2019 vēstulē "Par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu" ir norādīts, ka Detālplānojuma risinājumi (savrupmājas būvniecība) neparedz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. un 2.pielikumā noteikto darbības īstenošanu, tāpēc Veselības inspekcija neuzstāj uz ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu detālplānojuma izstrādei Nekustamajam īpašumam;

Vides pārskata projekta redakcija sagatavota, izvērtējot detālplānojuma projektu, tajā noteiktos risinājumus, risinājumu pamatojumu, veiktās izpētes, kā arī ņemot vērā normatīvo aktu prasības attiecībā uz stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras veikšanu un vides pārskata saturu.

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti informācijas avoti – publiski pieejamas datu bāzes, Ventspils novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, institūciju sniegtie nosacījumi un dati, detālplānojuma izstrādes ietvaros veiktās izpētes, detālplānojuma pasūtītāja sniegtā informācija par plānto darbību u.c. informācijas avoti.

Informācija par sabiedrības līdzdalību tiks papildināta pēc detālplānojuma projekta publiskās apspriešanas.

4.ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS

4.1.DETĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS NOVIETOJUMS UN PLATĪBA

Detālplānojuma teritorija atrodas Ventspils novada Tārgales pagasta ziemeļu daļā, Baltijas jūras krasta tuvumā, ietilpst Lūžņas ciema teritorijā *(1.attēls)*.

Detālplānojuma teritorijas platība ir – **1,1753 ha**, to veido viena zemes vienība – Ventspils novada Tārgales pagasta nekustamā īpašuma "Alki" zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 98660020022 (turpmāk - Detālplānojuma teritorija).

1. attēls. Detālplānojuma teritorijas novietojums

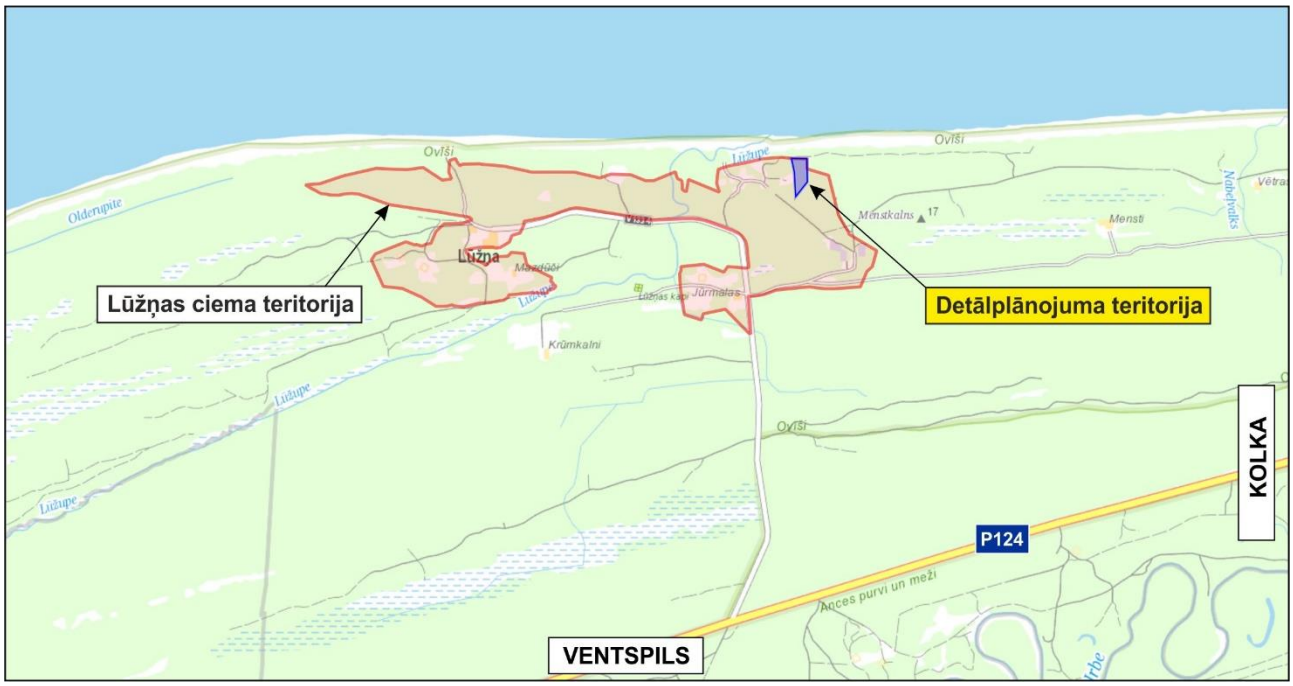

4.2.DETĀLPLĀNOJUMA TERITORIJAS ESOŠĀ IZMANTOŠANA

Padomju okupācijas gados detālplānojuma teritorijā atradās daļa no Lūžņas krasta aizsardzības baterijas Nr.40/133/343. Baterijā tika izmantoti četri 130 mm lielgabali B-13. Katrai pozīcijai blakus izvietots pagrabs, kurā tika glabāti šāviņi un pulvera lādiņi. Tika uzbūvēts arī tālmēra (uguns koriģēšanas) tornis, komandpunkts, inženieru pozīcijas, kurās tika novietots dīzeļelektroģenerators, katlu māja, kā arī divi ugunsdzēsības ūdens rezervuāri.

Detālplānojuma teritorijā, būvējot ēkas padomju armijas vajadzībām, ir veikta dabiskā reljefa izmainīšana zemes vienības dienvidu un centrālajā daļā, būvju apbēršana ar augsni, apbērto būvju apaudzēšana ar kokiem, teritorijas nosusināšana. Pēc okupācijas karaspēka izvešanas no Latvijas, detālplānojuma teritorija vairs netika apsaimniekota. Atklātās platības pamazām aizaugušas.

Dienvidu daļā augstuma atzīmes[1] - 2.0 m – 3.5 m, centrālajā daļā – 3.3 m – 3.8 m. Saglabājušos kāpu daļu augstuma atzīmes 5.6 - 6.5 m. Bijušais bunkurs apbērts ar augsni un veido pacēlumu ~6.5 m augstumā.

Gar teritorijas ziemeļu daļu saglabājies dabisks, viegli viļņots piejūras kāpu reljefs (augstuma atzīmes 3,05 - 5,5 m). Kāpas apaugušas ar priedēm.

Zemes vienības teritorijā koku stāvā dominē priede, vietām piemistrojumā aug bērzs, egle. Krūmu stāvā bieži sastopams Pallasa sausserdis, parastais pīlādzis, Zviedrijas kadiķis. Zemsedzē dominē sūnas, sastopamas priežu sausieņu mežiem raksturīgas lakstaugu sugas[2].

[1] Latvijas normālo augstumu sistēma (LAS-2000,5)

[2] informācija - Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums, sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle (sert.Nr.003, 06.09.2019., Nr.41/19).

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta datu bāzes zemes vienības eksplikāciju un zemes robežu plānu, zemes vienības izmantošanas veids visā platībā norādīts - **zeme zem ēkām un pagalmiem** (kods 061) - zeme, kuru aizņem ēkas, būves un pagalmi, kā arī ēku un būvju uzturēšanai nepieciešamā zeme[3].

Saskaņā ar Valsts meža dienesta Ziemeļkurzemes virsmežniecības 20.06.2019. nosacījumiem Nr.VM9.7-7/278 zemes vienībā **nav** reģistrēta meža zeme un mežs.

ESOŠAS BŪVES

Zemes vienības centrālajā daļā saglabājušās divas būves, kas reģistrētas Ventspils tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Tārgales pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr.388.

Būve Nr.1 (kadastra apzīmējums 98660020022001) - bijušais bunkurs, zemesgrāmatu apliecībā reģistrēts kā pagrabs. Saskaņā ar 1997.gada inventarizācijas lietu[4] pagrabam ir dzelzsbetona kāpnes un viens pazemes stāvs ar 16 telpām ar kopējo platību 109,7 m^2. Pēc topogrāfiskā plāna ēkas virszemes kontūra – 192 m^2, kopā ar apbērto ēkas apjomu – 616 m^2. Uz apbērtā pagraba koku stāvs nav saglabājies, zemsedzē sastopama priežu mežiem raksturīga veģetācija[5].

2. attēls. Būve Nr.1 pagrabs (bijušais bunkurs). Fonā – Būve Nr.2 saimniecības ēka (bijušais tālmēra tornis)

Būve Nr.2 (kadastra apzīmējums 98660020022002) - bijušais tālmēra tornis, zemesgrāmatu apliecībā reģistrēts kā saimniecības ēka. Saskaņā ar inventarizācijas lietu bijušajam dzelzsbetona tālmēra tornim (saimniecības ēkai) ir četri stāvi un balkons tā pēdējā stāvā. Būves kopējā platība norādīta 43,4 m^2. Kores augstums – 14 m.

3. attēls. Būve Nr.2 saimniecības ēka (bijušais tālmēra tornis)

[3] MK 21.08.2007. noteikumi Nr. 562 "Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem", 1.pielikums
[4] inventarizācijas lietu skatīt Pārskatā par detālplānojuma izstrādi
[5] informācija - Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums, sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle (sert.Nr.003, 06.09.2019., Nr.41/19).

ESOŠA PIEKĻŪŠANA

Detālplānojuma teritoriju ar valsts vietējo autoceļu V1334 "Pievedceļš Lūžņai" savieno dabiskas brauktuves[6], kurām noteikts ceļa servitūta statuss.

Līdz būvēm detālplānojuma teritorijā ved dabiskas brauktuves. Zemes vienības dienvidrietumu daļā iepriekšējās izmantošanas laikā izveidots atklāts laukums un dabiskas brauktuves. Jūras virzienā no atklātā laukuma - esošas gājēju takas. Ziemeļu daļā zemes vienību gājēju taka šķērso austrumu – rietumu virzienā.

[6] pārvietoties ar mehāniskiem transportlīdzekļiem pa ceļiem un dabiskām brauktuvēm mežā nav pretrunā MK 24.04.2018. Ministru kabineta noteikumu Nr. 239 "Dabas lieguma "Oviši" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 10.punktam

4. attēls. Esoša piekļūšana detālplānojuma teritorijai

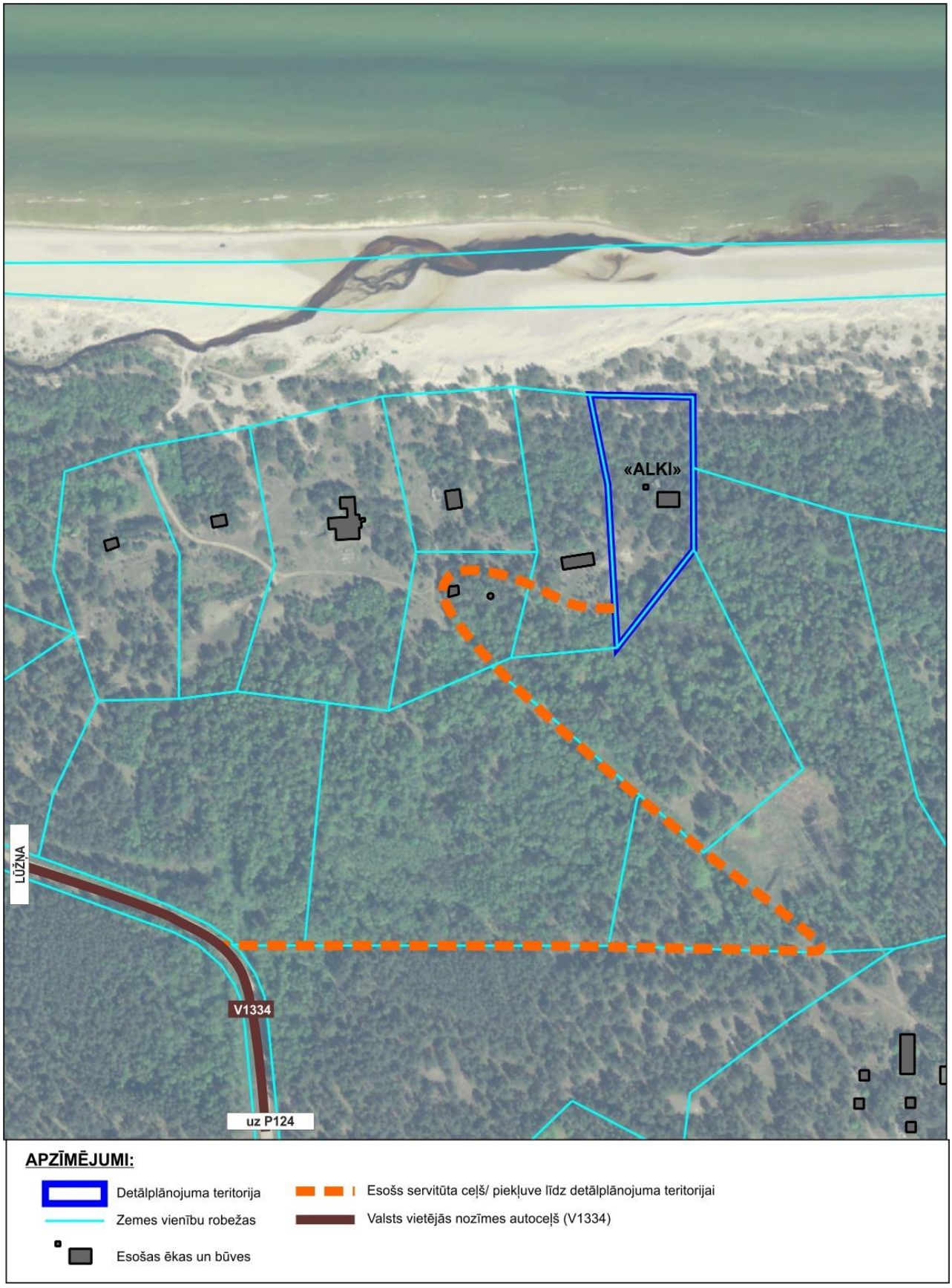

4.3. APKĀRTĒJO TERITORIJU ESOŠĀ IZMANTOŠANA

Rietumu virzienā esošās zemes vienības (īpašumi "Jāņievas", "Pūkas", "Brīzes", "Susuri", "Medūzas" un "Vējotnes") ietilpa Lūžņas krasta aizsardzības baterijas Nr.40/133/343 teritorijā, tajās saglabājušās militāro būvju paliekas. Īpašuma "Budūlči" teritorijā uz dienvidiem no Detālplānojuma teritorijas atradās kara pilsētiņa ar divstāvu dzīvojamajām ēkām, kazarmu, katlu māju, pirti un noliktavām.

Apkārtējā teritorija ārpus bijušajām militārajām būvēm ietilpst plašā meža masīvā, kas saglabājies starp jūras krastu un valsts reģionālo autoceļu P124 "Ventspils—Kolka". Detālplānojuma teritorija lielākoties robežojas ar priežu sausieņu mežu, uz dienvidiem – ar nosusinātu šaurlapju mežu[7]. Pludmales virzienā gar zemes vienības "Alki" robežu sākas izteikts sekundārās kāpas valnis, kas apaudzis ar nelielām priedēm un kārkliem. Attālums no Detālplānojuma teritorijas robežas līdz jūras pludmales augšējai daļai ~ 25 m.

4.4.KLIMATS

Teritorija ietilpst Piejūras zemienē, kurai raksturīgs mēreni silts un nedaudz mitrs klimats, vasara ir vēsāka, bet ziema siltāka, nekā Latvijas iekšzemes teritorijās. Gada vidējā temperatūra 6,75° C, janvāra vidējā temperatūra -3,0 līdz -3,5 ° C, jūlija vidējā temperatūra +16,5° C. Nokrišņu daudzums 600-700 mm gadā, to maksimums siltajā periodā. Sniega segas biezums 14 - 16 cm, tā saglabājas 68-89 dienas. Pēdējās pavasara salnas no 25.aprīļa līdz 14.maijam, pirmās rudens salnas no 4. oktobra līdz 25. oktobrim. Bezsala periods ilgst 143 - 173 dienas, veģetācijas periods 128-138 dienas. Jūras ietekmes dēļ vērojama fenoloģisko parādību aizkavēšanās, salīdzinot ar pārējo Kurzemes daļu[8].

4.5.VIRSZEMES ŪDENS. MELIORĀCIJA

Teritorija ietilpst gan Baltijas jūras un Rīgas jūras līča mazo upju baseinā. Lūžupe ir galvenā ūdensnoteka Lūžņas ciema apkārtnē. Upes kopējais garenkritums ir aptuveni 7,5 m, kopējais garums 12,33 km. Upe pārsvarā tek caur mežaino kāpu teritoriju. Upē samērā daudz bebru aizsprostu, kas veicina piegulošo teritoriju applūšanu un pārpurvošanos[9].

5. attēls. Lūžupe pirms ieteces jūrā[10]

[7] sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums Nr.41/19, Egita Grolle, 06.09.2019.
[8] Dabas lieguma „Ovīši" dabas aizsardzības plāns, SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", 2014.g.
[9] Dabas lieguma „Ovīši" dabas aizsardzības plāns, SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", 2014.g.
[10] attēls - https://lv.wikipedia.org/wiki/L%C5%AB%C5%BEupe

4.6. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

4.6.1.DABAS LIEGUMS "OVĪŠI"

- ☐ Detālplānojuma teritorija atrodas dabas lieguma "Ovīši" **dabas lieguma zonā**, kas izveidota, lai saglabātu jūras piekrastei raksturīgos un īpaši aizsargājamos kāpu, mežu un pļavu biotopus.
- ☐ Nekustamais īpašums "Alki" 24.04.2018. MK noteikumu Nr.239 "Dabas lieguma "Ovīši" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 3.pielikumā norādīts kā viens no īpašumiem, kurā aizliegts būvēt jaunas ēkas un būves, un **esošo ēku un būvju pārbūve pieļaujama, izstrādājot detālplānojumu.**

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas pamatprincipus nosaka likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām". Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas liegumus nosaka MK 15.06.1999. noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem". Dabas liegums "Ovīši" izveidots 1999.gadā, tas atrodas starp Ventspili un Kolku, aptuveni 33 km garā posmā, platība - 5078 ha, no tiem 4415 ha (87 %) ietilpst Tārgales pagastā, bet 663 ha (13%) - Ances pagastā. Teritorija izveidota, lai aizsargātu daudzveidīgos piekrastes biotopus un aizsargājamo sugu atradnes. Teritorija atrodas Baltijas jūras piekrastē un ietver gan piekrastes, gan zālāju, mežu un purvu biotopus (kopā 17 ES aizsargājamie biotopi un 14 Latvijā aizsargājamie biotopi).

Raksturīgs vigu-kangaru reljefs, t.i. jūras krastam paralēli vaļņi ar sausiem priežu mežiem mijas ar mitrām ieplakām, kurās ir zāļu purvi vai staignāju meži. Apdzīvotajās vietās saglabājušās Kurzemes piekrastes lībiešu ciemiem raksturīgas ēkas un apbūves struktūra, pateicoties kādreizējai lauksaimnieciskajai darbībai, izveidojušies aizsargājami zālāju biotopi[11].

Dabas lieguma "Ovīši" teritorijai izstrādāti:

- MK 24.04.2018. noteikumi Nr.239 "Dabas lieguma "Ovīši" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi";
- Dabas lieguma „Ovīši" dabas aizsardzības plāns no 2015. gada līdz 2025. gadam.

4.6.2.AIZSARGĀJAMĀ JŪRAS TERITORIJA "IRBES ŠAURUMS"

Baltijas jūras teritoriālajos ūdeņos iepretim detālplānojuma teritorijai atrodas aizsargājamā jūras teritorija "Irbes šaurums". Kopējā teritorijas platība - 172 412 ha, dibināta 2010.gadā. Irbes šaurums ir pārrobežu putniem nozīmīga vieta: svarīga ziemošanas vieta, atpūtas vieta ceļošanas laikā un ir tā saucamā migrāciju „pudeles kakla vieta".[12]

Aizsargājamās jūras teritorijas "Irbes šaurums" aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka MK 10.10.2011. noteikumi Nr. 807 "Aizsargājamās jūras teritorijas "Irbes šaurums" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

[11] informācija - https://www.daba.gov.lv/lv/ovisi
[12] https://www.daba.gov.lv/lv/irbes-saurums

4.7.BALTIJAS JŪRAS UN RĪGAS JŪRAS LĪČA PIEKRASTES KRASTA KĀPU AIZSARGJOSLA

Krasta kāpu aizsargjosla noteikta spēkā esošajā Ventspils novada teritorijas plānojumā. Gandrīz visa Detālplānojuma teritorija, izņemot nelielu daļu DR malā, iekļaujas krasta kāpu aizsargjoslā.

6. attēls. Krasta kāpu aizsargjosla

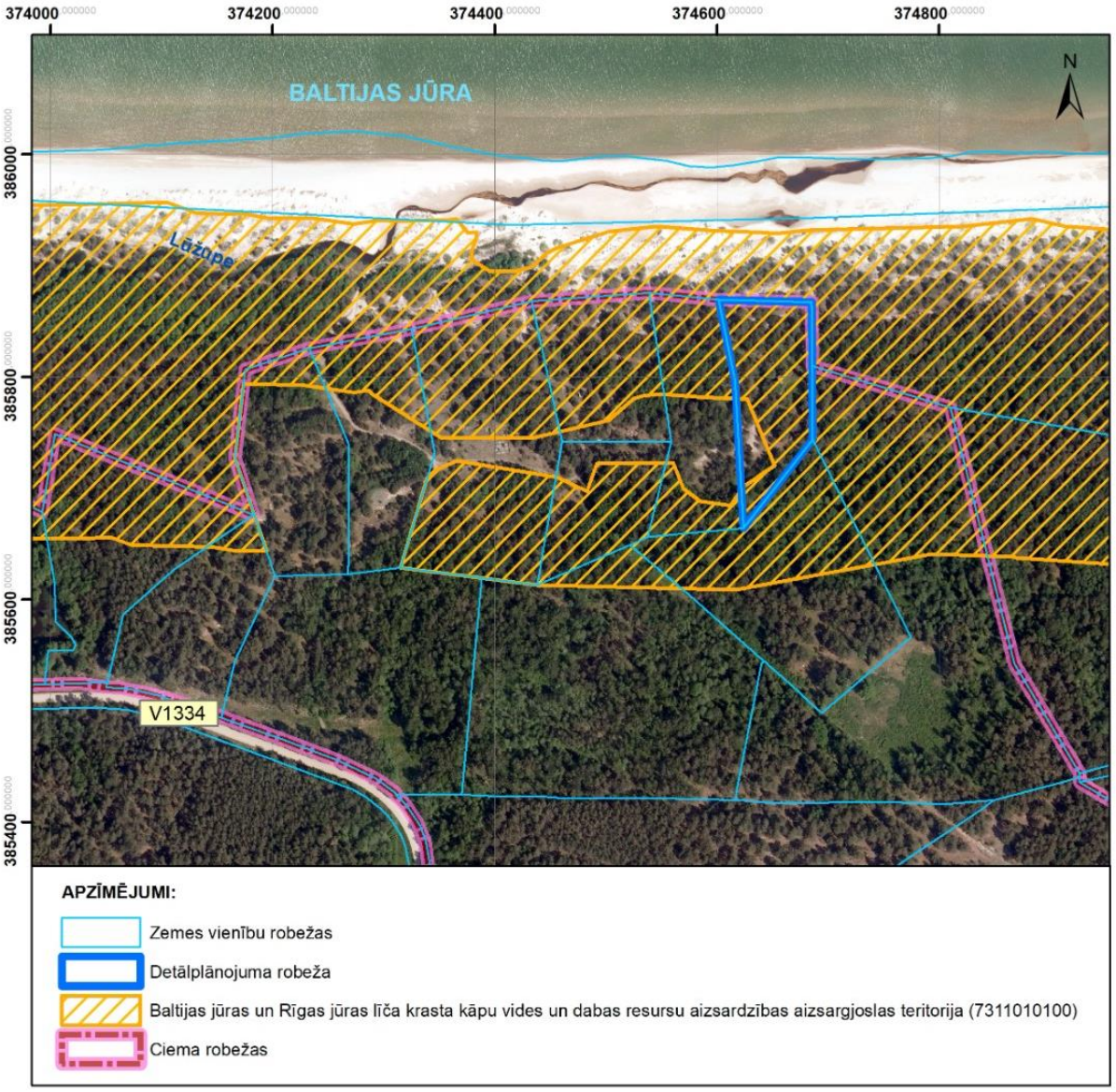

4.8.ĪPAŠI AIZSARGĀJAMI BIOTOPI

Detālplānojuma izstrādes ietvaros sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle (sertifikāta Nr.003) sagatavoja "Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinumu"[13].

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmu "Ozols" un eksperta atzinumu zemes vienības "Alki" lielākā daļa ietilpst aizsargājamā biotopa "Mežainas piejūras kāpas" (kods 2180) platībā (*skatīt 12.attēlu*). Gar Detālplānojuma teritorijas ziemeļu daļu nelielā platībā ietilpst aizsargājamais biotops "Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas" (kods 2130)[14].

Ārpus īpaši aizsargājamo biotopu teritorijas platības atrodas esošo būvju teritorija ~406 m^2 platībā un esošais laukums bez veģetācijas DR malā.

[13] 06.09.2019. Egitas Grolles eksperta atzinumu Nr.41/19 skatīt Pārskatā par detālplānojuma izstrādi

[14] abi biotopi saskaņā ar MK 20.06.2017. noteikumi Nr.350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" 1.pielikumu noteikti kā īpaši aizsargājamo biotopu veidi

7. attēls. Īpaši aizsargājami biotopi detālplānojuma teritorijā un apkārtnē [15]

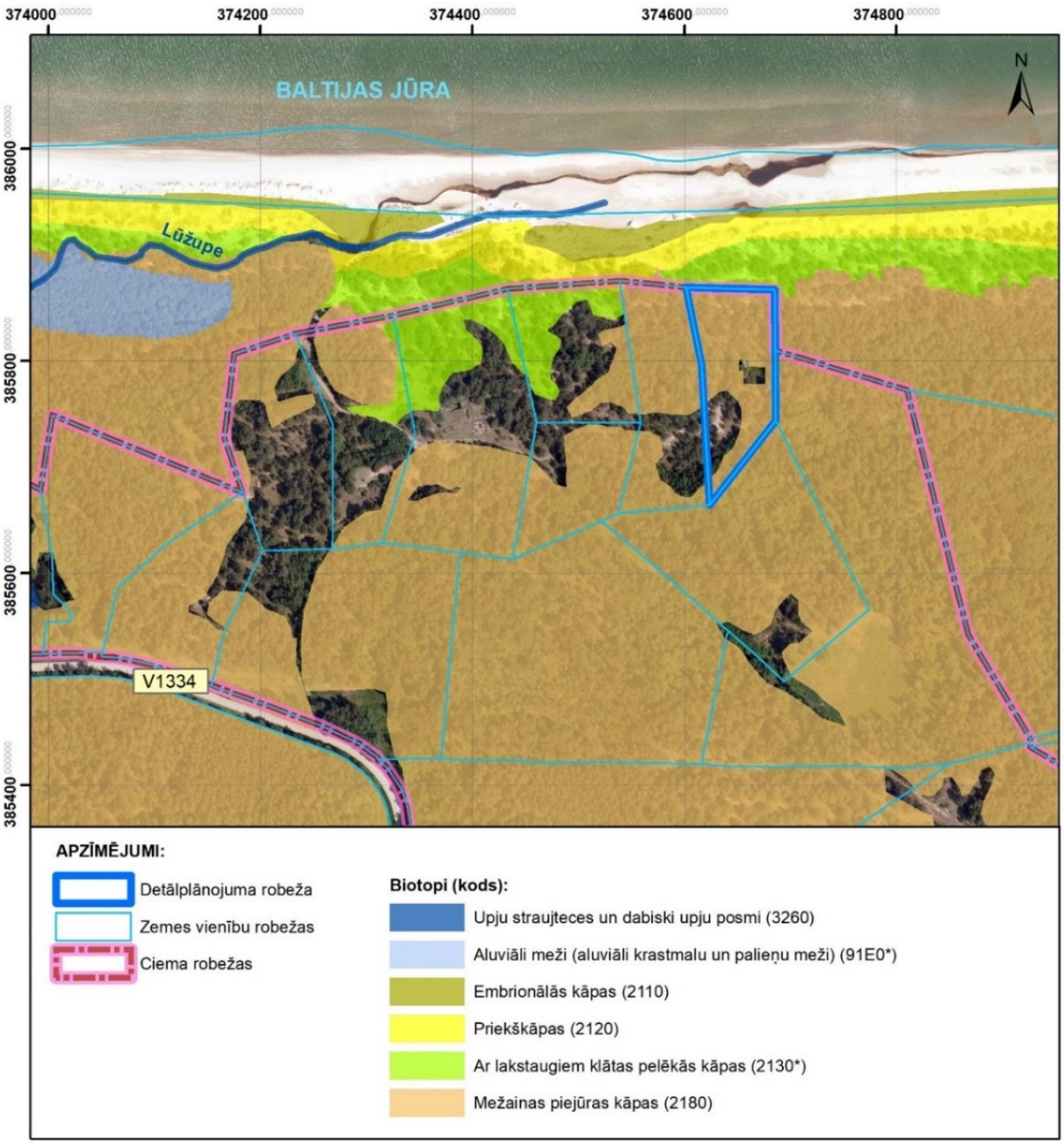

"Mežainas piejūras kāpas" (kods 2180)

Eksperte biotopa kvalitāti Detālplānojuma teritorijā novērtējusi no labas līdz zemai. **Augstākas kvalitātes biotops sastopams zemes vienības ziemeļu daļā**, kur koku audze attīstījusies uz dabiska piejūras kāpu reljefa. Kvalitāti pazemina samērā nelielais mežaudzes vecums, kā arī biotopa fragmentācija (celiņi), nedaudz – sinantropizācija (biotopam neraksturīgu sugu ieviešanās). Kvalitāti paaugstina biotopa atrašanās tiešā jūras krasta tuvumā, iekļaušanās piejūras biotopu kompleksā, kā arī lielā aizsargājamo un reto augu sugu koncentrācija biotopa platībā.

Detālplānojuma teritorijas dienvidu daļā biotops veidojies uz mākslīgi pārveidota reljefa vai nosusinātā platībā. Daļā biotopa platības koku stāvs nav saglabājies, **platība vairs neatbilst aizsargājamā biotopa minimālajiem kvalitātes kritērijiem**. Salīdzinot ar dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" esošo kartējumu, biotopa platība samazinājusies par ~0,1 ha. Dienvidu daļas biotopa kvalitātes izvērtējumā eksperte norādījusi, ka biotopa struktūras saglabāšanās pakāpe vērtējam kā vidēja, daļēji degradēta, funkciju

[15] attēla izveidē izmantoti dabas datu sistēmas Ozols dati, https://www.daba.gov.lv/lv/dabas-datu-sistema-ozols

saglabāšanas pakāpe – vidējas, nelabvēlīgas perspektīvas, biotopa atjaunošanas iespējas – grūtas vai neiespējamas.

Esošās ietekmes: mežsaimnieciskā darbība, apbūve, samazinot biotopa platību vai pazeminot tā kvalitāti. Vienlaidus platības fragmentācija apbūves un celiņu rezultātā.

Apdraudošie faktori: teritorijas apbūve un labiekārtošana, samazinot aizsargājamā biotopa platību vai pazeminot tā kvalitāti, biotopā ierīkojot apstādījumus, zālienus.

Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas (2130*).

Detālplānojuma teritorijā pārstāvēts biotopa 1.variants – pelēkā kāpa ar skraju augāju, kurā dominē pioniersugas. Raksturīgas vietām, kurās periodiski notiek diezgan aktīva smilšu pārpūšana vai izbradāšana. Biotopa kvalitāte novērtēta kā laba, eksperte norādījusi, ka biotopa struktūras saglabāšanās pakāpe vērtējam kā labi saglabājusies, funkciju saglabāšanas pakāpe – labas perspektīvas, biotopa atjaunošanas iespējas – iespējama ar mērenu piepūli.

Esošās ietekmes: kāpas aizaugšana ar kokiem un krūmiem, bioloģiskā materiāla uzkrāšanās dabiskās sukcesijas rezultātā. Apdraudošie faktori: antropogēnās noslodzes palielināšanās, teritorijas izmīdīšana.

4.9.ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS SUGAS

Saskaņā ar eksperta atzinumu, Detālplānojuma teritorijā konstatētas **aizsargājamās augu sugu atradnes**:

1. centrālajā un ziemeļu daļā - aizsargājamās augu sugas – **Pallasa sausserža** *Lonicera pallasii* atradne ar platību ~0,5 ha;
2. ziemeļu daļā – aizsargājamās augu sugas **pļavas silpurenes** *Pulsatilla pratensis atradne*[16], platība zemes vienības "Alki" teritorijā ~0,1 ha, atradnes turpinās arī blakus esošajās zemes vienībās;
3. ziemeļu daļā – aizsargājamās augu sugas sarkanās **cefalantēras** *Cephalanthera rubra* atradne, platība zemes vienības "Alki" teritorijā ~0,3 ha, atradnes turpinās arī blakus esošajās zemes vienībās.

Saskaņā ar eksperta atzinumu, Detālplānojuma teritorijā konstatētās **trīs īpaši aizsargājamas un četras retas augu sugas**:

1) **Pļavas silpurene** *Pulsatilla pratensis* – Latvijā īpaši aizsargājama augu suga, iekļauta Latvijas Sarkanās grāmatas 4.kategorijā. Suga konstatēta gandrīz visā zemes vienības platībā. Plašākās atradnes augs veido gar zemes vienības ziemeļu daļu esošajā priežu audzē. Atsevišķi eksemplāri sastopami arī cilvēku darbības skartajās vietās – uz apbērtajiem bunkuriem, izmīdītajās platībās. Augu vitalitāte laba. Kopumā konstatēti ~118 eksemplāri. Pēc dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" pieejamās informācijas, sugai Latvijā ir ~ 717 atradnes. Atradņu skaits Ventspils novadā vismaz 104. Dabas lieguma platībā augs sastopams ļoti bieži priekšāpu un pelēko kāpu biotopos, tā aizsardzības stāvoklis lieguma teritorijā novērtēts kā labvēlīgs.

   Esošās ietekmes: nav. Potenciāli: dažu eksemplāru mehāniska iznīcināšana būvdarbu rezultātā vai veicot teritorijas labiekārtošanu.

2) **Pallasa sausserdis** *Lonicera pallasii* – Latvijā īpaši aizsargājama augu suga, iekļauta Latvijas Sarkanās grāmatas 3.kategorijā. Suga konstatēta gandrīz visā Detālplānojuma teritorijas platībā. Plašākās atradnes augs veido gar zemes vienības ziemeļu daļu esošajā priežu audzē. Atsevišķi eksemplāri sastopami arī cilvēku darbības skartajās vietās – uz apbērtajiem bunkuriem, izmīdītajās platībās. Augu vitalitāte laba. Kopumā konstatēti ~140 eksemplāri. Latvijā augs sastopams reti, galvenokārt tikai piejūrā, īpaši Kurzemē. Aug dažādos mežos, purvos un kāpās. Dabas lieguma "Ovīši" teritorijā sastopams bieži mežaino piejūras kāpu biotopā, atsevišķi eksemplāri zālāju biotopos, ruderālos

[16] Dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" norādītajā sarkanās cefalantēras *Cephalanthera rubra* atradnē, apsekošanas brīdī suga netika konstatēta (skatīt 06.09.2019. Egitas Grolles eksperta atzinumu Nr.41/19)

biotopos un šo biotopu kontaktjoslās. Aizsardzības stāvoklis lieguma teritorijā novērtēts kā labvēlīgs. Ventspils novadā konstatētas vismaz 124 atradnes. Latvijā augs sastopams vismaz 269 atradnēs.

Esošās ietekmes: koku un krūmu izciršana, zemsedzes izpļaušana. Potenciāli: dažu eksemplāru mehāniska iznīcināšana būvdarbu rezultātā vai veicot teritorijas labiekārtošanu.

3) Smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* – Latvijā īpaši aizsargājama augu suga, iekļauta Latvijas Sarkanās grāmatas 4.kategorijā. Suga iekļauta konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (1973. gada Vašingtonas konvencija CITES) II pielikumā. Detālplānojuma teritorijas robežās augs konstatēts trīs vietās pa vienam neziedošam eksemplāram, priežu audzē un esošās ēkas tuvumā. Augu vitalitāte laba. Latvijā sastopama diezgan bieži visā valstī. Dabas lieguma "Ovīši" teritorijā augs bieži sastopams mežaino piejūras kāpu biotopā, kā arī ar kokiem apaugušu pelēko kāpu, zālāju biotopos un ruderālos biotopos. Aizsardzības stāvoklis lieguma teritorijā novērtēts kā labvēlīgs. Ventspils novadā konstatētas vismaz 6 atradnes. Latvijā augs sastopams vismaz 500 atradnēs.

   Esošās ietekmes: nav. Potenciāli: viena eksemplāra mehāniska iznīcināšana būvdarbu rezultātā vai veicot teritorijas labiekārtošanu.

4) Vīnkalnu sīpols *Allium vineale* – Latvijas Sarkanās grāmatas 3.kategorijā iekļauta suga. Detālplānojuma teritorijā konstatēta viena augu sugas atradne, kopumā 5 eksemplāri, uz mākslīgi veidotas nogāzes. Augu vitalitāte laba. Dabas lieguma "Ovīši" teritorijā augs sastopams diezgan reti pelēko kāpu biotopā. Aizsardzības stāvoklis lieguma teritorijā novērtēts kā nelabvēlīgs-nepietiekams, ar tendenci pasliktināties. Ventspils novadā konstatētas vismaz 3 atradnes. Latvijā augs sastopams vismaz 50 atradnēs.

   Esošās ietekmes: nav. Potenciāli: atradnes mehāniska iznīcināšana veicot teritorijas labiekārtošanu.

5) Pūkainais plostbārdis *Tragopogon heterospermus* – Latvijas Sarkanās grāmatas 3.kategorijā iekļauta suga. Detālplānojuma teritorijā konstatēta viena augu sugas atradne – 2 neziedoši eksemplāri, pie iebrauktuves zemes vienībā. Augu vitalitāte laba. Dabas lieguma "Ovīši" teritorijā augs sastopams bieži priekškāpu un pelēko kāpu biotopos. Aizsardzības stāvoklis lieguma teritorijā novērtēts kā labvēlīgs. Ventspils novadā konstatētas vismaz 5 atradnes. Latvijā augs sastopams vismaz 49 atradnēs.

   Esošās ietekmes: nav. Potenciāli: atradnes mehāniska iznīcināšana veicot teritorijas labiekārtošanu.

6) Tumšsarkanā dzeguzene *Epipactis atrorubens* - suga iekļauta konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (1973. gada Vašingtonas konvencija CITES) II pielikumā. Konstatēta gandrīz visā zemes vienības platībā, galvenokārt mežaino piejūras kāpu biotopā teritorijas ziemeļu daļā un pa retam mākslīgi pārveidotajās platībās dienvidu daļā. Kopumā konstatēti ~48 eksemplāri. Augu vitalitāte laba. Dabas lieguma "Ovīši" teritorijā augs sastopams ļoti bieži. Ventspils novadā konstatētas vismaz 140 atradnes. Latvijā augs sastopams vismaz 514 atradnēs.

   Esošās ietekmes: nav. Potenciāli: dažu eksemplāru mehāniska iznīcināšana būvdarbu rezultātā vai veicot teritorijas labiekārtošanu.

7) Platlapu dzeguzene *Epipactis helleborine* - suga iekļauta konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (1973. gada Vašingtonas konvencija CITES) II pielikumā. Īpašumā konstatēta viena sugas atradne īpašuma ziemeļu daļā esošajā priežu mežā, kopumā 5 eksemplāri. Augu vitalitāte laba. Latvijā sastopama nereti visā valstī. Nav datu par sugas sastopamību dabas lieguma "Ovīši" teritorijā. Ventspils novadā konstatētas vismaz 4 atradnes. Latvijā augs sastopams vismaz 10 atradnēs.

   Esošās ietekmes: nav. Potenciāli: nav.

8. attēls. Īpaši aizsargājamu un retu augu sugu dzīvotnes

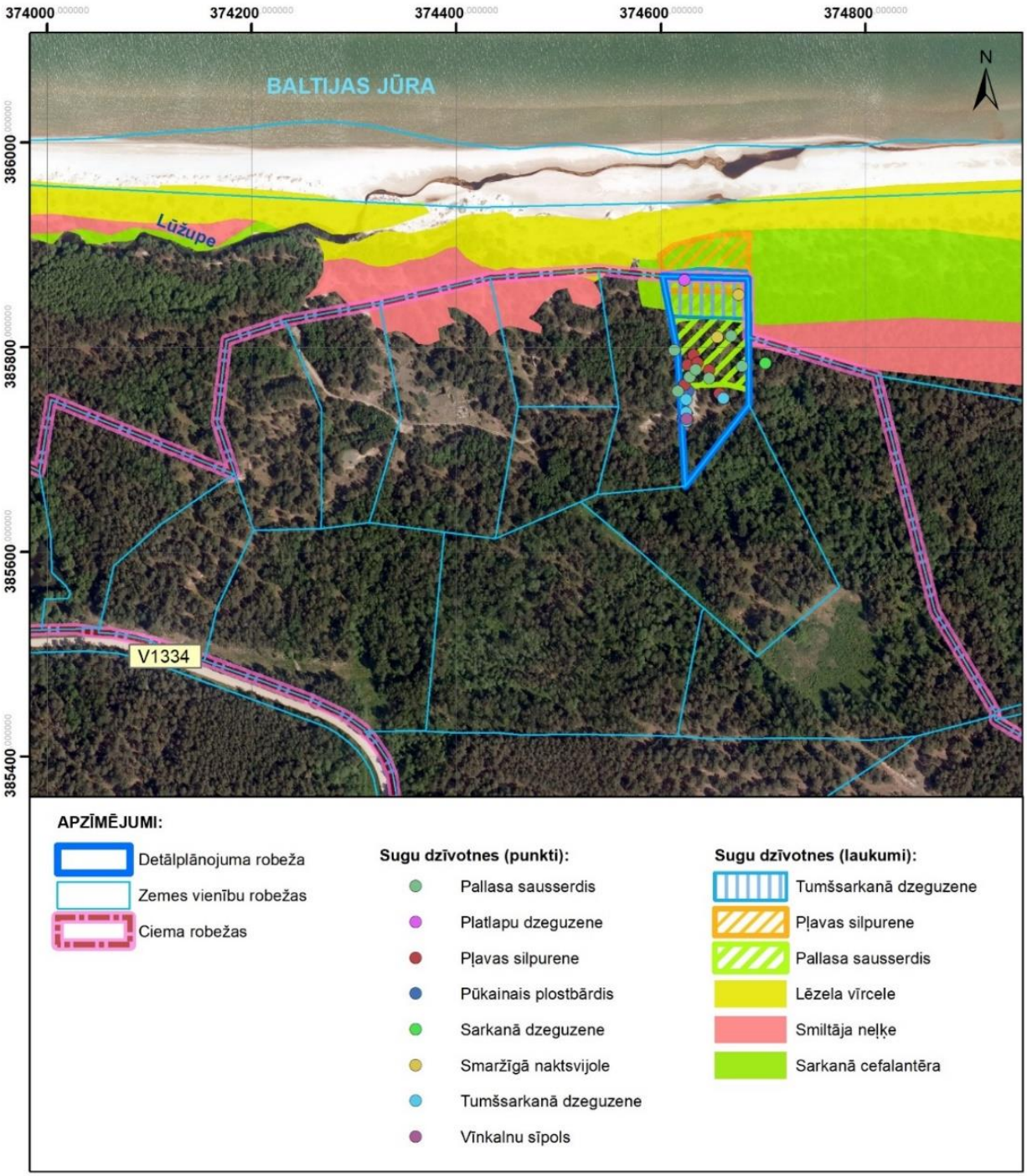

9. attēls. Īpaši aizsargājamu un retu augu sugu dzīvotnes

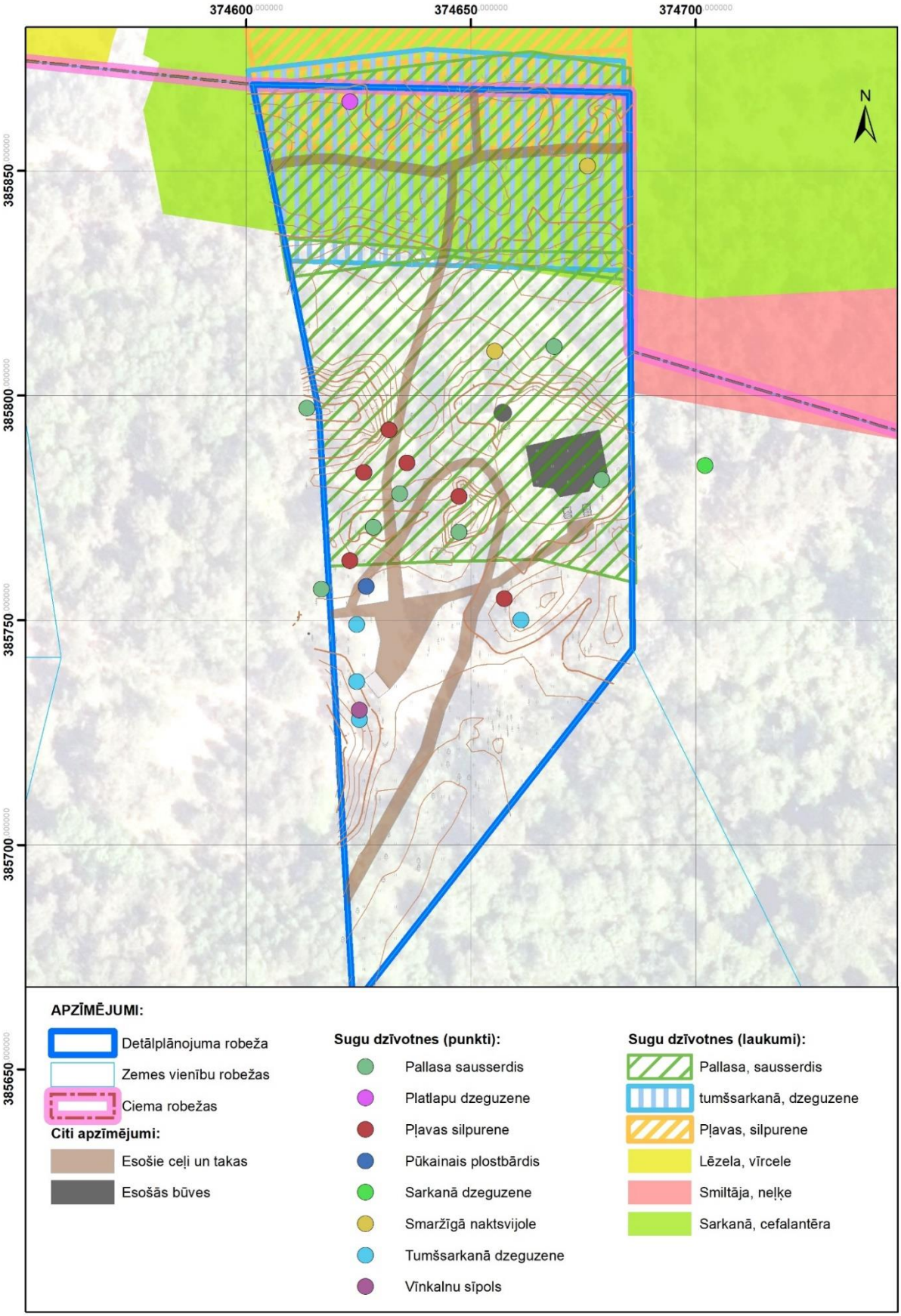

4.10.ESOŠI INŽENIERTĪKLI

Saskaņā ar teritorijas topogrāfisko plānu zemes vienībā nav saglabājušies padomju armijas vajadzībām izbūvētie inženiertīkli.

Teritorijā **neatrodas** esoši AS „Sadales tīkls" elektroapgādes objekti[17]. Saskaņā ar Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas teritorijā neatrodas kadastrā reģistrēta meliorācijas sistēma[18].

4.11.RISKA TERITORIJAS UN PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS

Ventspils novada teritorijas plānojumā detālplānojuma teritorija norādīta kā potenciāli piesārņotā vieta Nr.98668/3542 "Bijusī PSRS armijas teritorija – objekts Bunkuri".

Saskaņā ar Ventspils reģionālās vides pārvaldes 25.04.2019. vēstuli Nr.9.4.-11/764, vietai Nr.98668/3542 kategorija nomainīta uz "3 – Nav piesārņota vieta (apzināta vai pilnībā attīrīta vieta)"[19].

4.12.ESOŠA GAISA KVALITĀTE

Zemes vienība neatrodas teritorijā, kurā gaisa kvalitātes novērtējums norāda, ka gaisu piesārņojošo vielu koncentrācija pārsniedz apakšējo piesārņojuma novērtēšanas slieksni, tajā neatrodas objekti, kas varētu ietekmēt gaisa kvalitāti. Teritorijā nav emisiju gaisā avotu.

4.13.AUGSNE

Teritorija ietilpst Piejūras augšņu rajonā. Šajā teritorijā reljefa paaugstinājumos nabadzīgā mehāniskā sastāva dēļ augsnēs ir izteikts podzolēšanās process, tāpēc Piejūras zemienes sausieņu mežos dominē velēnu - podzolētas augsnes. Arī slapjās vasarās mitrums tajās neuzkrājas, jo iesūcas augsnes cilmiežu dziļākajos slāņos vai pa virsējiem augsnes horizontiem notek uz zemākām vietām.

Sausās smilts organiskā virskārta nereti izžūst, un tās sadalīšanās apstājas. Pārpurvotajās vigās Baltijas jūras stadiju smilšainos nogulumus sedz labi sadalījusies 0,5-2,0 m bieza grīšļu kūdra. Pludmalei pieguļošajās teritorijās vietām nepilnīgi izveidota augsne mijas ar podzolētas smilts augsnes platībām. Jūras piekrastes smiltis zaudējušas barības vielas, ilgstoši skalojoties ūdenī. Trūdvielas kāpu smiltīs veidojas ar lielām grūtībām, tāpēc kāpu augi nemitīgi izjūt fosfora (P) un slāpekļa (N) trūkumu, bet ir nodrošināti ar kāliju (K) un kalciju (Ca), ko satur gliemežvāki[20].

4.14.PAZEMES ŪDEŅI

Tārgales pagasta teritorijā ūdens ņemšanai pamatā tiek izmantots kvartāra ūdeņu horizonts (akas). Saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumā sniegto informāciju, detālplānojuma teritorijas tuvumā nav artēzisko urbumu. Ņemot vērā, ka zemes vienības tuvumā nav dzīvojamo māju vai saimnieciskajā darbībā izmantotu objektu, gruntsūdeņu kvalitāti nevar ietekmēt organisko vielu infiltrācija no apdzīvotām vietām. Iespējama jūras sāļūdens iespiešanās gruntsūdeņu horizontā piekrastes teritorijā[21].

4.15.SMAKU EMISIJAS UN TROKŠŅA PIESĀRŅOJUMS

Detālplānojuma teritorijā neatrodas smaku emisijas radoši objekti.

Detālplānojuma teritorijas un tās tuvākās apkārtnes esošais trokšņa līmenis ir nenozīmīgs. Papildus iespējami esoši trokšņa avoti ir transporta satiksme pa valsts vietējo autoceļu, bet, ņemot vērā nelielo satiksmes intensitāti, trokšņa piesārņojums vērtējams kā nenozīmīgs.

[17] AS "Sadales tīkls" 26.08.2019 nosacījumi Nr. 30AT00-05/TN-909 detālplānojuma izstrādei
[18] VAS "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" 18.06.2019 nosacījumi Nr.K-1-12/294 detālplānojuma izstrādei
[19] Ventspils reģionālās vides pārvaldes 25.04.2019. vēstuli Nr.9.4.-11/764 skatīt Pārskatā par detālplānojuma izstrādi.
[20] Dabas lieguma „Ovīši" dabas aizsardzības plāns, SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", 2014.g.
[21] Dabas lieguma „Ovīši" dabas aizsardzības plāns, SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", 2014.g.

4.16. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

Rietumu virzienā esošās zemes vienības (īpašumi "Jāņievas", "Pūkas", "Brīzes", "Susuri", "Medūzas" un "Vējotnes") tāpat kā detālplānojuma teritorija agrāk ietilpa Lūžņas krasta aizsardzības baterijas Nr.40/133/343 teritorijā, tajās saglabājušās militāro būvju paliekas. Īpašuma "Budūlči" teritorijā uz dienvidiem no Detālplānojuma teritorijas atradās kara pilsētiņa ar divstāvu dzīvojamajām ēkām, kazarmu, katlu māju, pirti un noliktavām. Šajās teritorijās vides stāvoklis vērtējams kā līdzvērtīgs Detālplānojuma teritorijai.

Apkārtējā teritorija ārpus bijušajām militārajām būvēm ietilpst plašā meža masīvā, kas saglabājies starp jūras krastu un valsts reģionālo autoceļu P124 "Ventspils—Kolka". Detālplānojuma teritorija lielākoties robežojas ar priežu sausieņu mežu, uz dienvidiem – ar nosusinātu šaurlapju mežu[22]. Pludmales virzienā gar zemes vienības "Alki" robežu sākas izteikts sekundārās kāpas valnis, kas apaudzis ar nelielām priedēm un kārkliem. Attālums no Detālplānojuma teritorijas robežas līdz jūras pludmales augšējai daļai ~ 25 m.

Detālplānojuma risinājumi **neparedz** nekādas darbības blakus teritorijās.

5.DETĀLPLĀNOJUMA TERITORIJĀ PAREDZĒTO DARBĪBU UN RISINĀJUMU ĪSS APRAKSTS

Detālplānojuma teritorijas attīstības mērķis ir degradētas teritorijas revitalizācija, pārbūvējot bijušās padomju armijas būves un izveidojot mūsdienīgu savrupmāju (brīvdienu māju), vienlaicīgi aizsargājot un saglabājot teritorijas dabas daudzveidību, respektējot dabas ekosistēmas un aizsargājamo sugu dzīves vidi.

Pēc detālplānojuma ierosinātāja pasūtījuma SIA "ARHBIROJS" (arhitekte Ilze Kalvele) izstrādātais attīstības priekšlikums (projekta mets) paredz esošā bunkura pārbūvi par brīvdienu māju un esošā torņa pārbūvi.

Plānots pilnībā saglabāt bunkura apbērumu un esošo bunkura būvi, izmantojot to kā pagrabstāvu. Uz bunkura betona pārseguma virsmas projektēts ēkas pirmais stāvs ar jaunu ieeju no ziemeļu puses. Apbūves laukums saglabāts esošais. Pirmā stāva būvei paredzētas metāla un vietām koka dēlīšu fasādes un lēzens divslīpju jumts.

Plānota tālmēra (uguns koriģēšanas) torņa pārbūve, paredzot jaunas ārsienas izbūvi koka – stikla apdarē, ietverot esošo torni un no jauna projektētas kāpnes. Uz torņa esošā, augstākā balkona virsmas projektēta augstākā torņa telpa, jumts – lēzens, divslīpju.

Detālplānojuma teritoriju plānots nožogot pa zemes vienības robežu ar zedeņu žogu.

Zemes vienībā un tās apkārtnē atrodas bijušās Lūžņas krasta aizsardzības baterijas būvju paliekas, detālplānojuma teritorijas un tās tuvākās apkārtnes apbūve nav uzskatāma par tradicionālu vai kultūrvēsturiski nozīmīgu jūras piekrastes apbūvi. Uz detālplānojuma teritoriju nav attiecināmas Ventspils novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.8.nodaļā iekļautās prasības tradicionālās apbūves saglabāšanai Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā.

[22] sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums Nr.41/19, Egita Grolle, 06.09.2019.

10. attēls. Esošā bunkura pārbūves iecere par savrupmāju (brīvdienu māju) - uz bunkura pārseguma virsmas projektēts ēkas 1.stāvs

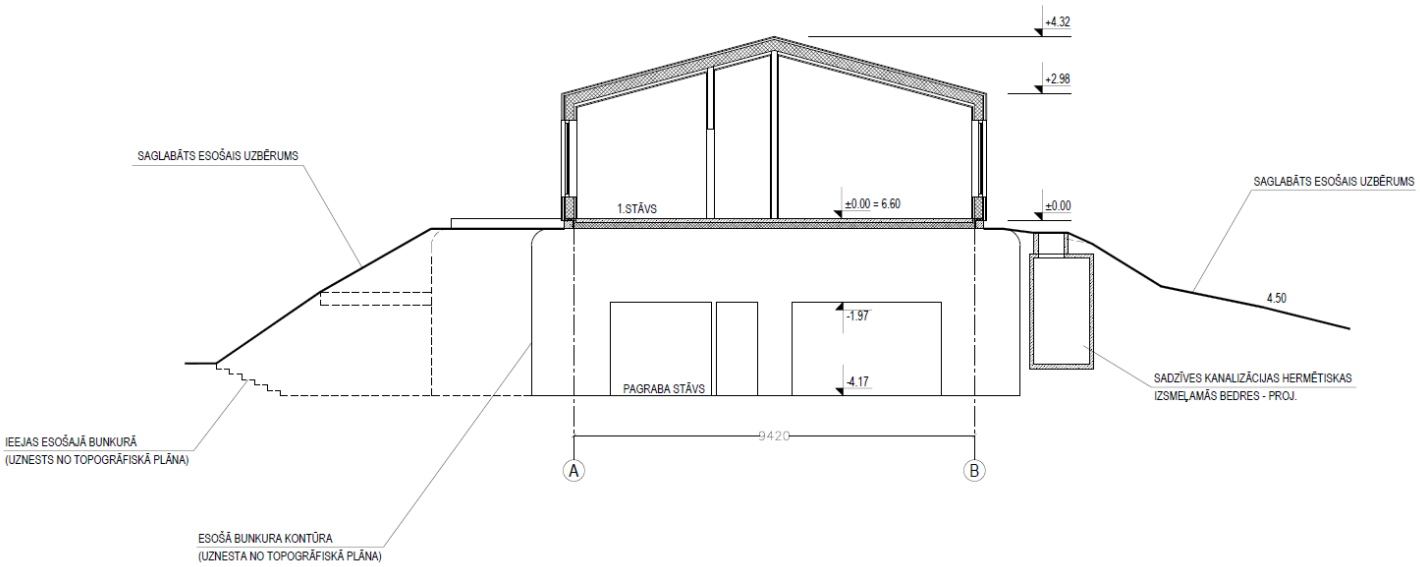

11. attēls. Projektētās ēkas 1.stāva fasādes [23]

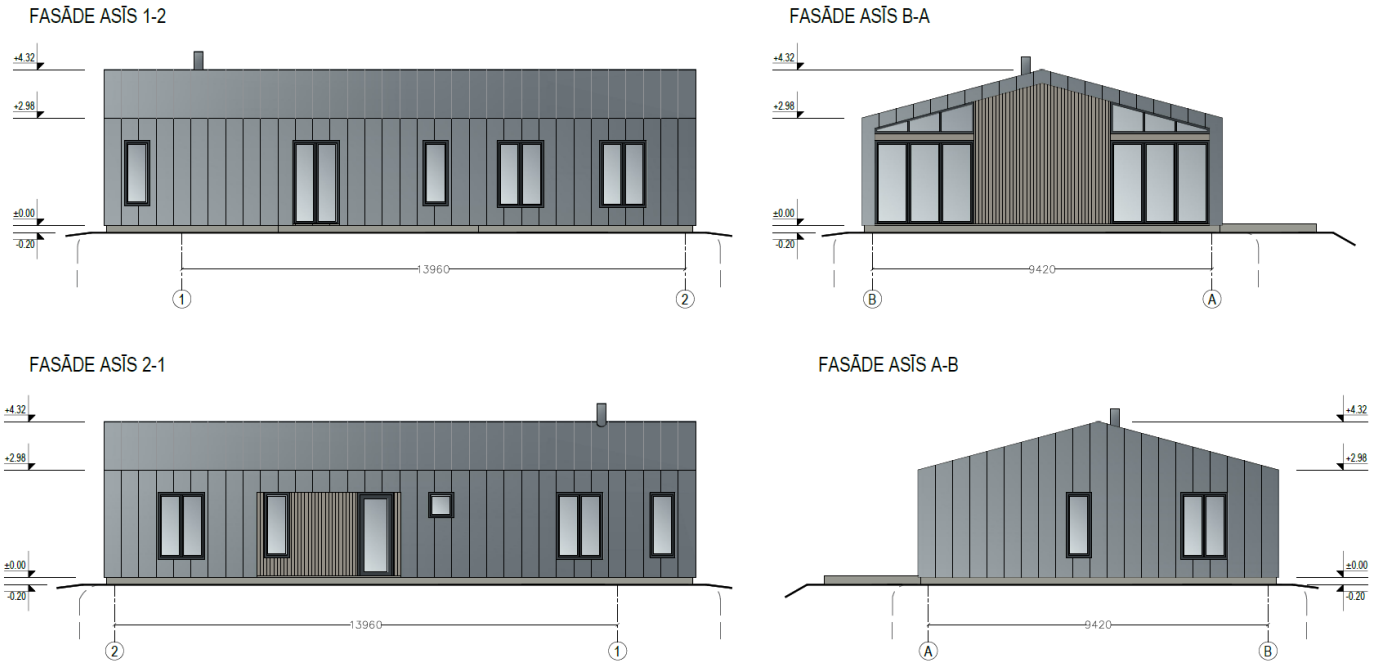

[23] autors - SIA "ARHBIROJS", arhitekte Ilze Kalvele, 2020.gada aprīlis

12. attēls. Torņa griezums un fasādes[24]

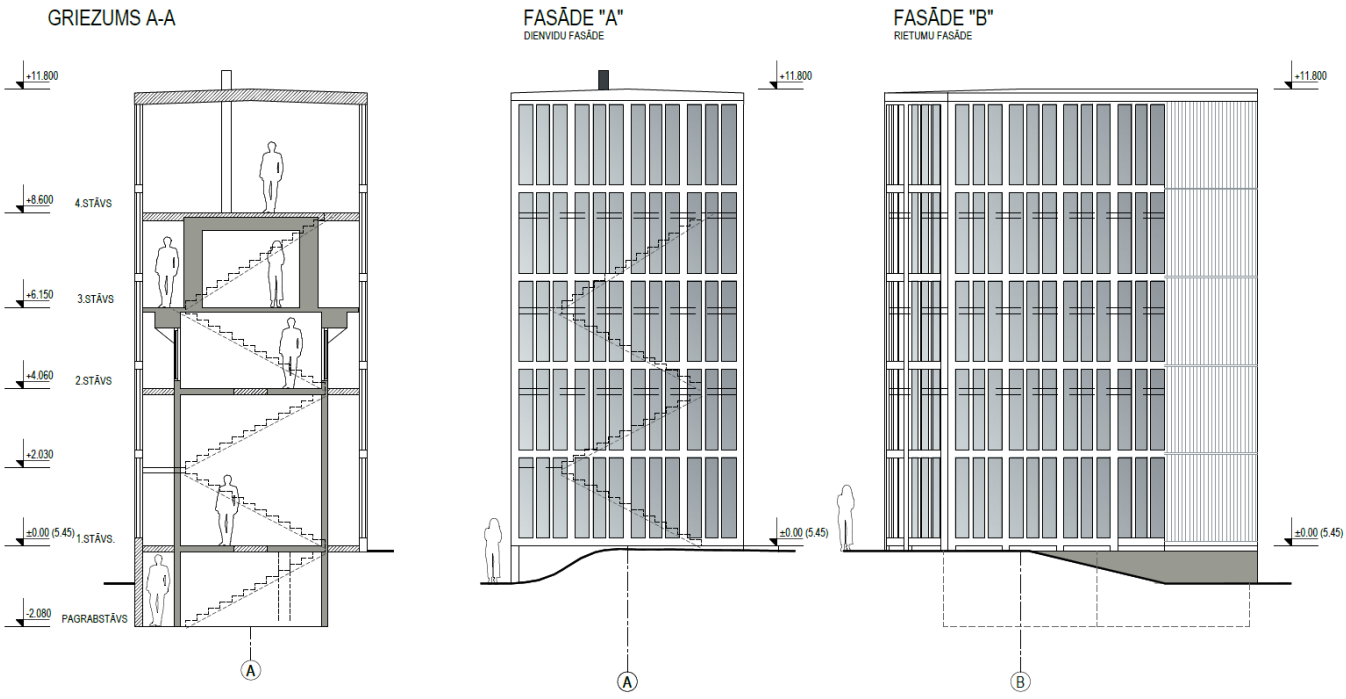

Ēkas zemes vienībā "Alki" plānots nodrošināt ar alternatīvu elektroapgādi, individuālu ūdensapgādi un notekūdeņu savākšanu. Inženiertīklu projektēšana un būvniecība tiks veikta atbilstoši detālplānojuma un būvniecības dokumentācijas risinājumiem.

ENERGOAPGĀDE

Saskaņā ar AS "Sadales tīkls" nosacījumiem[25] detālplānojuma izstrādei zemes vienībā neatrodas uzņēmumam piederoši elektroapgādes objekti. Tuvākā pieslēguma vieta (transformatoru apakšstacija) ir pie valsta vietējā autoceļa, pie īpašuma "Jūrmalas" ~1 km attālumā no zemes vienības "Alki". Lai veidotu pieslēgumu AS "Sadales tīkls" inženiertīklam, būtu neieciešams izbūvēt 0,4 kV kabeļu līniju līdz detālplānojuma teritorijai ~1 km garumā, šķērsojot vairākas privātīpašumā esošas zemes vienības.

Ņemot vērā apgrūtinātās inženiertīklu būvniecības iespējas dabas lieguma "Ovīši" teritorijā un krasta kāpu aizsargjoslā, būvniecības dokumentācijā tiks izvēlēts kāds autonoms savrupmājas (brīvdienu mājas) elektroapgādes risinājums.

Detālplānojuma ietvaros aplūkots piemērs ar elektroapgādes nodrošināšanu, izmantojot autonomo saules bateriju sistēmu. Autonomas, jeb *off-grid* saules bateriju sistēmas strādā neatkarīgi no publiskā elektrotīkla. Piemērā aplūkotā vidējas jaudas autonomā saules bateriju sistēma lieliski darbojas no aprīļa līdz septembrim un ražo elektroenerģiju vietās kur elektrotīkls nav pieejams. Dienas laikā saražotā enerģija tiek uzkrāta akumulatoros, lai vēlāk to varētu izmantot vakara stundās un naktī vai slikta laika apstākļos. Akumulatori parasti tiek komplektēti tā, lai varētu nodrošināt autonomiju līdz trijām mākoņainām vai lietainām dienām.

ŪDENSAPGĀDE UN SADZĪVES NOTEKŪDEŅU SAVĀKŠANA

Paredzēta ēku individuāla ūdensapgāde ierīkojot ūdens apgādes urbumu ar dziļumu līdz 20 m.

[24] autors - SIA "ARHBIROJS", arhitekte Ilze Kalvele, 2020.gada aprīlis
[25] AS "Sadales tīkls" 25.10.2021. nosacījumus Nr.30AT00-05/TN-31718 detālplānojuma izstrādei skatīt Pārskatā par detālplānojuma izstrādi

Sadzīves notekūdeņu savākšanai esošajā uzbērumā plānots izbūvēt hermētisku notekūdeņu krājtvertni, paredzot tālāku transportēšanu un novadīšanu pašvaldības centralizētajā kanalizācijas sistēmā speciāli izveidotā notekūdeņu pieņemšanas vietā.

Hermētiski noslēgtās krājtvertnes izslēgts iespēju notekūdeņiem noplūst un tiks nodrošināta aizsardzība pret noplūšanu gruntī.

6.DETĀLPLĀNOJUMA SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 1.pantā ietverto definīciju detālplānojums ir detalizēts vietējās pašvaldības teritorijas daļas plānojums, kuru izstrādā, lai noteiktu prasības konkrētu zemes vienību izmantošanai un apbūves parametriem, kā arī precizētu zemes vienību robežas un aprobežojumus.

VENTSPILS NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJA

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā vēlamajā apdzīvojuma struktūrā Lūžņas ciemam noteikts *ciema* attīstības centra līmenis, kas pildīs vietējās ekonomiskās attīstības atbalsta centru lomu un dažādojot pakalpojumu piedāvājumu, tie darbosies kā novada un vietējās nozīmes attīstības centru sadarbības posms.

Starp vadlīnijām apdzīvojuma struktūras attīstībai un plānošanai noteikts:

1. Piekrastes ciemu plānojumos īpaši jāizvērtē dabas pamatresursi – pludmale, kāpu josla, meži, to ilgtspējīgas pastāvēšanas un publiskas pieejamības nodrošināšana. Šie resursi uzskatāmi par nacionālu vērtību.
2. Pēc iespējas jāizmanto esošo infrastruktūru un nepilnvērtīgi izmantotas vai pamestas apbūves teritorijas, ierobežojot neapbūvēto, sevišķi „zaļo" teritoriju apgūšanu.
3. Apdzīvotu vietu attīstībā priekšroka jādod iedzīvotāju skaita un apbūves blīvuma paaugstināšanai esošajos ciemos.

Telpiskās attīstības perspektīvā Lūžņas ciems iekļaujas telpās *Īpaši aizsargājama dabas teritorija, Tūrismam un rekreācijai nozīmīga teritorija/ Ainaviski vērtīga teritorija* un piekrastes ciemu joslā *Lībiešu senais krasts*

Īpaši aizsargājama dabas teritorija

Teritoriju izmantošanas mērķis - ilgtspējīgas dabas aizsardzības teritoriju apsaimniekošanas politikas īstenošana, ietverot ekonomiskos un sociālos aspektus.

Teritorijās prioritāte ir unikālo dabas vērtību aizsardzība un ilgtspējīga izmantošana saskaņā ar teritoriju izmantošanas noteikumiem.

Tūrismam un rekreācijai nozīmīga teritorija/ Ainaviski vērtīga teritorija / Lībiešu senais krasts

Kā viena no ainaviski nozīmīgām teritorijām ar būtisku nozīmi tūrisma un rekreācijas attīstībā noteikta Baltijas jūras piekraste, kas aptver dažāda veida tūrisma attīstībai piemērotas teritorijas, ko raksturo augsta estētiskā kvalitāte. Teritorijas attīstības prioritāte ir to kultūrvēsturisko un estētisko vērtību saglabāšana, kopšana un popularizēšana, teritoriju ilgtspējības nodrošināšana un daudzveidīgu tūrisma pakalpojumu attīstība, novada ainavas daudzveidības un kultūrvēsturiskās savdabības saglabāšana un stiprināšana. Kā kultūrvēsturiski nozīmīga teritorija akcentēts Lībiešu senais krasts (Ovīši, Lūžņa, Miķeļtornis, Lielirbe).

13. attēls. Telpiskās attīstības perspektīva Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā

VENTSPILS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

Ventspils novada teritorijas plānojumā[26] detālplānojuma teritorija iekļauta Lūžņas ciema robežās un funkcionālajā zonā "Savrupmāju apbūves teritorija" (DzS2), kas ir funkcionālā zona piejūras ciemos, kas noteikta, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot retinātas apbūves veidošanu ar atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve. Funkcionālajā zonā viens no galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem noteikta *Savrupmāju apbūve* (11001).

14. attēls. Ventspils novada teritorijas plānojumā noteiktais detālplānojuma teritorijas funkcionālais zonējums [27]

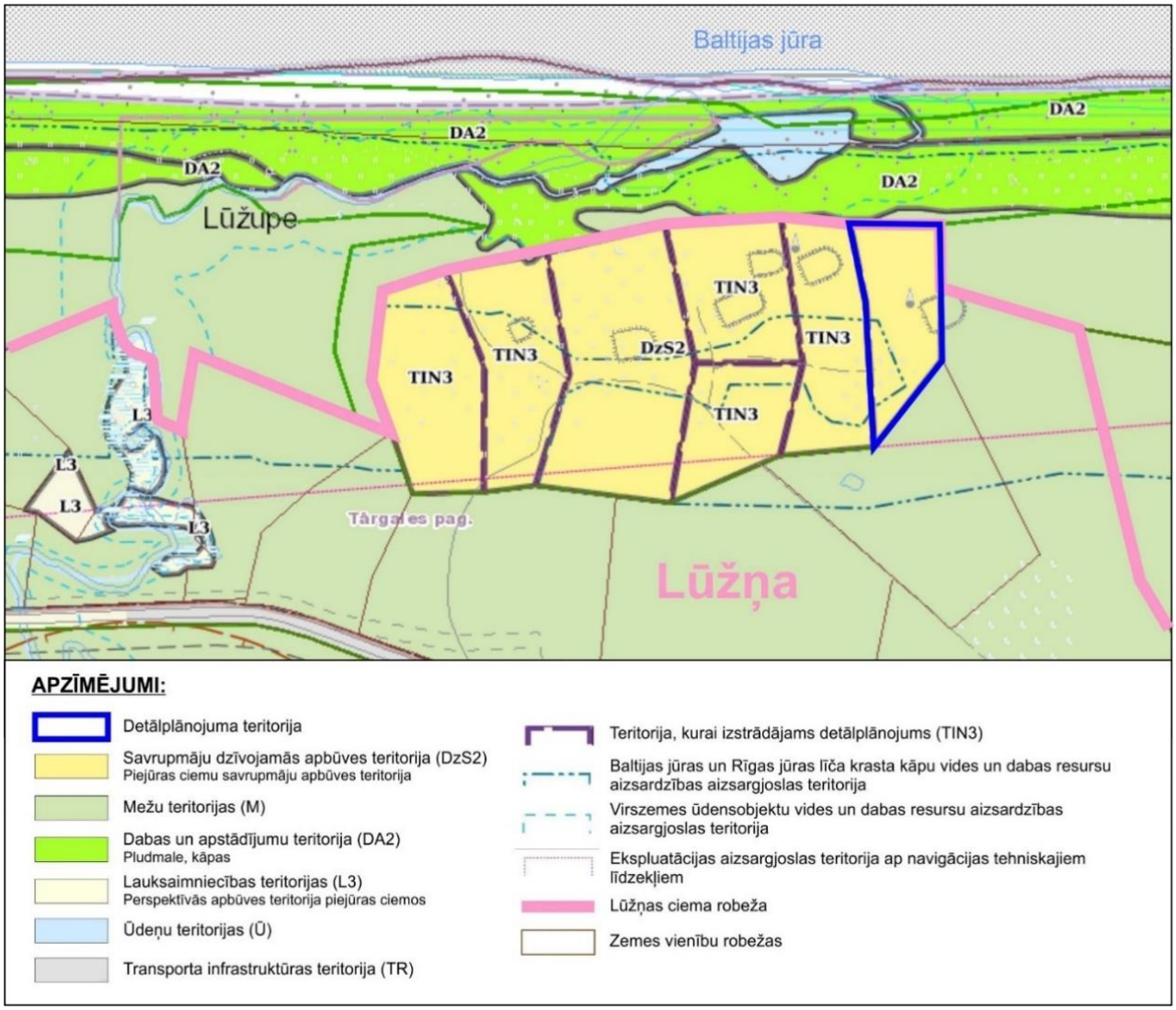

[26] apstiprināts ar Ventspils novada domes 17.03.2016. lēmumu (ārkārtas sēdes protokols Nr.69, 1.§) „Par Ventspils novada teritorijas plānojuma grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu". Ventspils novada teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi izdoti kā pašvaldības saistošie noteikumi Nr.5

[27] attēla izveidē izmantota Ventspils novada teritorijas plānojuma grafiskās daļas karte, izstrādātājs SIA "Reģionālie projekti", 2016.gads

7.AR DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Detālplānojuma teritorijā plānota **esošo būvju pārbūve** mainot lietošanas veidu uz dzīvojamo māju (savrupmāju).

Saskaņā ar Būvniecības likuma 1.pantā ietverto terminu skaidrojumu **būves pārbūve** ir būvdarbi, kuru rezultātā ir mainīts būves vai tās daļas apjoms vai pastiprināti nesošie elementi vai konstrukcijas, mainot vai nemainot lietošanas veidu.

Teritorijas attīstības (esošo būvju pārbūves) plānošanā vērtēti šādi priekšnosacījumi:

1) Teritorija atrodas īpaši aizsargājamās **dabas teritorijas dabas liegums "Ovīši" dabas lieguma zonā**, kas izveidota, lai saglabātu jūras piekrastei raksturīgos un īpaši aizsargājamos kāpu, mežu un pļavu biotopus.
2) Gandrīz visa Detālplānojuma teritorija atrodas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes **krasta kāpu aizsargjoslā**.
3) Gandrīz visā Detālplānojuma teritorijā konstatēti **īpaši aizsargājami biotopi**. Ārpus īpaši aizsargājamo biotopu teritorijas platības atrodas esošo būvju teritorija un esošais laukums bez veģetācijas DR malā.
4) Detālplānojuma teritorijā konstatētas **īpaši aizsargājamas augu sugas**.

7.1.DABAS LIEGUMS "OVĪŠI"

Nekustamais īpašums "Alki" 24.04.2018. MK noteikumu Nr.239 "Dabas lieguma "Ovīši" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 3.pielikumā norādīts kā viens no īpašumiem, kurā aizliegts būvēt jaunas ēkas un būves, un **esošo ēku un būvju pārbūve pieļaujama, izstrādājot detālplānojumu.**

7.2.KRASTA KĀPU AIZSARGJOSLA

Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 6.panta pirmo daļu Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla izveidota, lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu. Tomēr Aizsargjoslu likuma mērķis nav liegt jebkādas cilvēka aktivitātes aizsargjoslā, bet gan saprātīgi ierobežot cilvēka darbības[28].

Lai nodrošinātu efektīvu Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsardzību, likumdevējs Aizsargjoslu likuma 36.pantā ir noteicis vairākus būtiskus aprobežojumus Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā. Tostarp minētā panta otrā daļa noteic aizliegumu krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē būvēt jaunas ēkas un būves un paplašināt esošās, izņemot, ja pastāv kāds no šajā normā uzskaitītajiem izņēmuma gadījumiem.

Vienlaikus saistībā ar minēto paturams prātā, ka ierobežojums īstenot būvniecību Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā būtiski ietekmē tās personas īpašuma tiesību īstenošanu, kurai pieder nekustamais īpašums šajā teritorijā. Tādējādi Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas normās paredzētie izņēmuma gadījumi, kuros būvniecība šajā teritorijā ir pieļaujama, atspoguļo likumdevēja izdarītus samērīguma apsvērumus un centienus rast pēc iespējas taisnīgāku līdzsvaru starp atsevišķu personu tiesībām rīkoties ar tām piederošo īpašumu un sabiedrības interesi šīs teritorijas aizsardzībā un saglabāšanā[29].

Viens no izņēmumiem, kad krasta kāpu aizsargjoslā tomēr ir pieļaujams būvēt jaunas ēkas un paplašināt esošās, noteikts Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 4.punktā. Atbilstoši šai normai jauna būvniecība krasta kāpu aizsargjoslā ir pieļaujama gadījumā, kad ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana notiek šā likuma 67.pantā noteiktajā kārtībā apstiprinātajās un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās

[28] Administratīvā apgabaltiesas 14.06.2021 spriedums lietā Nr. AA43-0377-21/17
[29] Satversmes tiesas 02.03.2015. lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2014-16-01, 10.punkts

ciema robežās vietās, kur bijusi iepriekšējā apbūve, minētās darbības ir paredzētas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un saskaņotas ar attiecīgo Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi. Savukārt Aizsargjoslu likuma 1.panta 17.punkts skaidro, ka par iepriekšēju apbūvi ir uzskatāmas likumīgi uzbūvētas būves vai ēkas (vai to pamati), kuras ir konstatējamas dabā.

Atbilstoši minētajām Aizsargjoslu likuma normām būvniecība krasta kāpu aizsargjoslā ir pieļaujama tad, ja vienlaikus izpildās visi kritēriji:

1) būvniecība plānota likumā noteiktajā kārtībā apstiprinātajās ciema robežās;
2) būvniecība veicama teritorijā, kurā konstatējama iepriekšēja likumīga apbūve jeb, citiem vārdiem sakot, teritorijā, kas tiesiskas būvniecības rezultātā jau ir ietekmēta;
3) konkrēta būvniecība par pieļaujamu atzīta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā (tātad šīs būvniecības īstenošana kopumā atbilst vietējās pašvaldības ilgtermiņa plānošanas prioritātēm);
4) būvniecību saskaņojusi Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde[30].

Likumdevējs aizsargjoslas aizsardzībai ir izvēlējies konkrētus instrumentus, ar kuru palīdzību samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrasti. Aizsargjoslas izveides mērķa kontekstā jebkura likuma norma attiecībā uz krasta kāpu aizsargjoslu būtu jāinterpretē pēc iespējas tādā veidā, kas nodrošinātu vides aizsardzību. Līdz ar to arī Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas mērķis, tai skaitā, noskaidrojot to sistēmiski kopsakarā ar citām normām, ir vides aizsardzības nolūkos stingri ierobežot krasta kāpu aizsargjoslas apbūvi, tomēr pieļaujot atsevišķus izņēmumus, kas ir iztulkojami pēc iespējas šauri (*sk. Augstākās tiesas prakses apkopojuma teritorijas plānošanas, būvniecības un vides lietās 2008–2012 71.–72.lapu ar atsauci uz Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 12.marta sprieduma lietā Nr.A42147904 3.7.punktu*). Viens no šādiem izņēmumiem ir noteikts Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 4.punktā, proti, ka jauna būvniecība šīs normas izpratnē ir iespējama arī gadījumā, kad pastāvējusi iepriekšējā apbūve[31].

1.Detālplānojuma teritorija atrodas Tārgales pagasta Lūžņas ciema teritorijā

Lūžņas ciema robežas noteiktas Ventspils novada teritorijas plānojumā, kas apstiprināts ar Ventspils novada domes 2016.gada 17.marta lēmumu (ārkārtas sēdes protokols Nr.69, 1.§) „Par Ventspils novada teritorijas plānojuma grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu". Ventspils novada teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi izdoti kā 2016.gada pašvaldības saistošie noteikumi Nr.5.

2.Detālplānojuma teritorijā konstatējama iepriekšēja likumīga apbūve

Īpašuma "Alki" zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 98660020022 atrodas divas būves, kas reģistrētas Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmā un zemesgrāmatā (Tārgales pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr.388):

1) dzelzsbetona pagrabs ar ieejas kāpnēm (kadastra apzīmējums 98660020022001);
2) dzelzsbetona saimniecības ēka ar piebūvi (kadastra apzīmējums 98660020022002).

Detālplānojuma teritorija agrāk izmantota PSRS armijas vajadzībām, zemes vienībā "Alki" atradās daļa no Lūžņas krasta aizsardzības baterijas Nr40/133/343.

Atbilstoši tiesu praksei Latvijas PSR laikos veiktās būvniecības tiesiskuma pārvērtēšana nav veicama, bet ir jāaprobežojas ar faktu konstatēšanu par būves esamību dabā[32]. Šādi secinājumi izdarīti, cita starpā ņemot vērā MK 20.03.2007. noteikumu Nr.182 "Noteikumi par nekustamā īpašuma objekta noteikšanu"[33] 398.punktā noteikto – ja būve ir nonākusi īpašumā, pamatojoties uz dokumentiem, kas minēti likuma "Par

[30] Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 27.11.2020. spriedums lietā Nr. A420212517, SKA-331/2020, 8.punkts
[31] Administratīvās apgabaltiesas 14.06.2021 spriedums lietā Nr. AA43-0377-21/17
[32] Administratīvās rajona tiesas 04.03.2011. spriedums lietā Nr.A421006909, 13.punkts (spriedums ar Administratīvās apgabaltiesas 15.05.2012.gada spriedumu atstāts spēkā)
[33] zaudēja spēku 02.06.2011.

nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās" 28.panta 6. un 8.punktā, un būve ir uzbūvēta līdz 1993.gada 5.aprīlim, patvaļīgas būvniecības pazīmes netiek norādītas[34].

Iepriekš minētā norma norāda, ka Latvijas PSR laikos veikto būvdarbu tiesiskumu nepārvērtē, bet pārbauda vienīgi būves īpašuma tiesību iegūšanu, jo būvniecības tiesiskuma pārvērtēšana pēc tik ilga laika nonāktu pretrunā tiesiskās stabilitātes principam.

3. Esošo būvju pārbūve detālplānojuma teritorijā, mainot lietošanas veidu uz dzīvojamo māju (savrupmāju), atbilst Ventspils novada teritorijas plānojumam

Ventspils novada teritorijas plānojumā detālplānojuma teritorija iekļauta funkcionālajā zonā "Savrupmāju apbūves teritorija" (DzS2), kur viens no galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem ir *Savrupmāju apbūve* (11001). Teritorijas plānojumā zemes vienība "Alki" papildus iekļauta teritorijā ar īpašiem noteikumiem "Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums" (TIN3).

4. Būvniecību saskaņojusi Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde

Par detālplānojuma projektu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saņem Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes atzinumu.

7.3.IETEKME UZ ĪPAŠI AIZSARGĀJAMIEM BIOTOPIEM UN ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀM SUGĀM

EKSPERTA[35] SECINĀJUMI PAR PLĀNOTĀS DARBĪBAS IETEKMI

Eksperta atzinumā norādīts:

1) Apsekošanas laikā konstatēts, ka plānotās darbības (esošo ēku pārbūves) vietā **nav** saglabājies koku stāvs un biotops **neatbilst** aizsargājamā biotopa minimālajiem kvalitātes kritērijiem, līdz ar to **plānotās darbības rezultātā tieša ietekme uz aizsargājamo biotopu neveidosies**.
2) Plānotās esošo būvju pārbūves zonas tiešā tuvumā konstatētas divas aizsargājamo augu sugu – Pallasa sausserža (1 eksemplārs) un smaržīgās naktsvijoles (1 eksemplārs) atradnes, sugu eksistenci apdraud to mehāniska iznīcināšana būvniecības darbu laikā.
3) Potenciāli apdraudētas augu sugu atradnes, kas atrodas teritorijā starp esošo būvju pārbūves zonu un iebraucamo ceļu, kas var tikt iznīcinātas pārvietojoties tehnikai. Šajā teritorijā atrodas divas pļavas silpurenes atradnes (3 eksemplāri) un divas Pallasa sausserža atradnes (4 eksemplāri). No retajām augu sugām pārvietošanās ceļu tiešā tuvumā aug pūkainais plostbārdis (2 eksemplāri) un tumšsarkanā dzeguzene (1 eksemplārs).
4) Palielinoties antropogēnajai noslodzei un veicot teritorijas labiekārtošanu, ietekme var veidoties arī uz citām augu sugu atradnēm un biotopiem. Tā atkarīga no ietekmes intensitātes un labiekārtošanas zonas platības, veida.
5) Kopumā iespējamā ietekme uz aizsargājamo biotopu "Mežainas piejūras kāpas", neveicot ietekmi samazinošus pasākumus, vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme, jo biotopa platība nesamazināsies, bet var pasliktināties tā kvalitāte.
6) Ietekme uz aizsargājamo biotopu "Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas" vērtējama kā nebūtiska ietekme, tas atrodas samērā tālu no apbūves zonas, īpašumā ietilpst ļoti maza biotopa platība.
7) Apbūves rezultātā var veidoties būtiska nelabvēlīga ietekme uz aizsargājamām augu sugām – smaržīgo nakstvijoli, pļavas silpureni un Pallasa sausserdi, kā arī vērā ņemama nelabvēlīga ietekme uz retajām augu sugām – pūkaino plostbārdi un tumšsarkano dzeguzeni.

[34] Administratīvās rajona tiesas 11.03.2015.spriedums lietā Nr.A420356612, "Tiesu nolēmumu pārskats par periodu no 2014.gada oktobra līdz 2015.gada oktobrim", Būvniecības valsts kontroles birojs, 29.10.2015.

[35] Detālplānojuma izstrādes ietvaros sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā Egita Grolle (Sert.Nr.003) sagatavoja "Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinumu" (06.09.2019., Nr.41/19)

8) Lai samazinātu vai novērstu ietekmi uz aizsargājamiem biotopiem un augu sugu atradnēm, apbūve plānojama uz esošo ēku pamatiem, nepārsniedzot apbūves platību.

9) Būvdarbu laikā nebūtu pieļaujama rakšanas darbu veikšana aizsargājamo augu sugu atradnēs. Ja rakšanas darbus plānots veikt atradnēs, izvērtējama aizsargājamo augu sugu pārstādīšana piesaistot atbilstošus speciālistus.

10) Būvdarbos un materiālu piegādei ieteicams izmantot pēc iespējas mazāka izmēra, vieglāku tehniku. Tehnikas pārvietošanās jāparedz pa esošajiem ceļiem un laukumiem, ārpus aizsargājamo un reto augu sugu atradnēm.

11) Ārpus apbūves zonas maksimāli saglabājama dabiskā meža zemsedze, nav pieļaujama apstādījumu vai zālienu ierīkošana aizsargājamo biotopu un augu sugu atradņu platībās. Aizsargājamo biotopu platībās piemērotākā apsaimniekošana ir netraucētas attīstības nodrošināšana, neveicot nekādu saimniecisko darbību.

12) Detālplānojuma teritorijā apstādījumos aizliegts izmantot invazīvas vai ekspansīvas augu sugas, kas varētu izplatīties aizsargājamo biotopu platībā, nomācot dabisko augāju.

13) Lai samazinātu iespējamo antropogēnās noslodzes palielināšanos kāpu zonā, nebūtu pieļaujama jaunu taku veidošana līdz pludmalei. Ja nepieciešams, ieteicama koka laipu ierīkošana.

14) **Ievērojot 1.tabulā ietvertos nosacījumus un teritorijas saudzīgu izmantošanu, plānotās darbības rezultātā ietekmes uz aizsargājamiem biotopiem īpaši aizsargājamajām un retajām augu sugām nebūs vai tā būs nebūtiska**.

15) Nav paredzams, ka plānotā darbība radīs ietekmi uz citām tuvumā esošajām dabas vērtībām.

8.RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI

1. tabula. Ietekmju būtiskums un ietekmi samazinošie pasākumi

ES īpaši aizsargājamais biotops	*Tieši ietekmētā platība, ha, eksemplāri*	*Netieši ietekmētā platība, ha, eksemplāri*	*Ietekmes vērtējums īstenojot plānoto darbību*	*Ietekmi samazinošie pasākumi*	*Ietekmes vērtējums pēc pasākumu īstenošanas*
Mežainas piejūras kāpas	0	0,7	Vērā ņemama nelabvēlīga ietekme	• Apbūve plānojama uz esošo ēku pamatiem, nepārsniedzot apbūves platību. • Ārpus apbūves zonas maksimāli saglabājama dabiskā meža zemsedze, nav pieļaujama apstādījumu vai zālienu ierīkošana aizsargājamo biotopu un augu sugu atradņu platībās. • Aizsargājamo biotopu platībās piemērotākā apsaimniekošana ir netraucētas attīstības nodrošināšana, neveicot nekādu saimniecisko darbību. • Ārpus aizsargājamo biotopu platības apstādījumos aizliegts izmantot invazīvas	Ietekmes nav
Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas	0	0,01	Nebūtiska ietekme	• Aizsargājamo biotopu platībās piemērotākā apsaimniekošana ir netraucētas attīstības nodrošināšana, neveicot nekādu saimniecisko darbību. • Nav pieļaujama jaunu taku veidošana līdz pludmalei. Ja nepieciešams, ieteicama koka laipu ierīkošana.	Ietekmes nav
☐ Pallasa sausserdis ☐ smaržīgā naktsvijole ☐ pļavas silpurene	5 eksemplāri 1 eksemplārs 3 eksemplāri	135 eksemplāri 2 eksemplāri 115 eksemplāri	Būtiska nelabvēlīga ietekme	• Būvdarbu laikā nebūtu pieļaujama rakšanas darbu veikšana aizsargājamo augu sugu atradnēs vai veicama augu pārstādīšana. • Būvdarbos un materiālu piegādei ieteicams izmantot pēc iespējas mazāka izmēra, vieglāku tehniku. • Tehnikas pārvietošanās jāparedz pa esošajiem ceļiem un laukumiem, ārpus aizsargājamo un reto augu sugu atradnēm. • Ārpus apbūves zonas maksimāli saglabājama dabiskā zemsedze.	Nebūtiska ietekme
☐ pūkainais plostbārdis ☐ tumšsarkanā dzeguzene ☐ vīnkalnu sīpols ☐ platlapu dzeguzene	2 eksemplāri 1 eksemplārs 0 0	0 47eksemplāri 5 eksemplāri 5 eksemplāri	Vērā ņemama nelabvēlīga		Ietekmes nav

9.IESPĒJAMĀ TERITORIJAS ATTĪSTĪBA, JA DETĀLPLĀNOJUMS NETIKTU ĪSTENOTS

Detālplānojuma teritorijas attīstības mērķis ir degradētas teritorijas revitalizācija, pārbūvējot bijušās padomju armijas būves un izveidojot mūsdienīgu savrupmāju (brīvdienu māju), vienlaicīgi aizsargājot un saglabājot teritorijas dabas daudzveidību, respektējot dabas ekosistēmas un aizsargājamo sugu dzīves vidi.

Neizstrādājot un neīstenojot detālplānojumu, tiktu saglabāta esošā situācija – degradēta, neapsaimniekota teritorija, kas pakļauta nekontrolētai antropogēnajai slodzei – kāpu izbradāšanai, atkritumiem un mežaino kāpu izbraukāšanai ar automašīnām.

10.ĪSS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Sagatavojot detālplānojumu, tika vērtētas divas alternatīvas:

- ☐ 1.alternatīva jeb "nulles" alternatīva, kad detālplānojums netiek izstrādāts un tiek saglabāta esošā teritorijas izmantošana. Teritorijā nav iespējams īstenot plānoto darbību - degradētas teritorijas revitalizāciju, pārbūvējot bijušās padomju armijas būves un izveidojot mūsdienīgu savrupmāju (brīvdienu māju), vienlaicīgi aizsargājot un saglabājot teritorijas dabas daudzveidību, respektējot dabas ekosistēmas un aizsargājamo sugu dzīves vidi. Neizstrādājot detālplānojumu, paredzams, ka teritorijā arī turpmāk tiktu saglabāta esošā izmantošana - degradēta, neapsaimniekota teritorija, kas pakļauta nekontrolētai antropogēnajai slodzei

- ☐ īstenojot detālplānojumu (2.alternatīva), tiktu radīti priekšnosacījumi plānotās darbības īstenošanai – degradētas teritorijas revitalizācija, pārbūvējot bijušās padomju armijas būves un izveidojot mūsdienīgu savrupmāju (brīvdienu māju), vienlaicīgi aizsargājot un saglabājot teritorijas dabas daudzveidību, respektējot dabas ekosistēmas un aizsargājamo sugu dzīves vidi.

Ņemot vērā, ka nekustamais īpašums "Alki" 24.04.2018. MK noteikumu Nr.239 "Dabas lieguma "Ovīši" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 3.pielikumā norādīts kā viens no īpašumiem, kurā aizliegts būvēt jaunas ēkas un būves, un esošo ēku un būvju pārbūve pieļaujama, izstrādājot detālplānojumu, alternatīvas ēku izvietojumam nav analizētas, jo tas būtu pretrunā normatīvā akta prasībām.

11.DETĀLPLĀNOJUMA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Novērtējot detālplānojuma ietekmi uz vidi, tiek pieņemts, ka veicot plānoto darbību detālplānojuma teritorijā, tiks ievērotas normatīvo aktu prasības paredzēto darbību īstenošanai.

Tiešā negatīvā ietekme, kas saistāma ar detālplānojuma teritorijas attīstību:

1) ietekme uz aizsargājamiem biotopiem;
2) ietekme uz aizsargājamām augu sugām.

Tiešā pozitīva ietekme, kas saistāma ar detālplānojuma īstenošanu - degradētas teritorijas revitalizācija, pārbūvējot bijušās padomju armijas būves un izveidojot mūsdienīgu savrupmāju (brīvdienu māju), vienlaicīgi aizsargājot un saglabājot teritorijas dabas daudzveidību, respektējot dabas ekosistēmas un aizsargājamo sugu dzīves vidi.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības rezultātā starp vidi un tiešajām ietekmēm. Realizējot detālplānojumā plānoto izmantošanas veidu, pieaugs radītā antropogēnā slodze uz dabas teritorijām.

Īslaicīgās ietekmes lielākoties tiks radītas īstenojot būvdarbus. Būvdarbu laikā nebūtu pieļaujama rakšanas darbu veikšana aizsargājamo augu sugu atradnēs. Ja rakšanas darbus plānots veikt atradnēs, izvērtējama aizsargājamo augu sugu pārstādīšana piesaistot atbilstošus speciālistus. Būvdarbos un materiālu piegādei ieteicams izmantot pēc iespējas mazāka izmēra, vieglāku tehniku. Tehnikas pārvietošanās jāparedz pa esošajiem ceļiem un laukumiem, ārpus aizsargājamo un reto augu sugu atradnēm.

Ilglaicīgas ietekmes

Ilglaicīgu ietekmi radīs detālplānojuma teritorijā plānotas darbības veikšana, pieņemot, ka plānotā izmantošana tiks veikta vairāku gadu garumā.

Kopumā iespējamā ietekme uz aizsargājamo biotopu "Mežainas piejūras kāpas", neveicot ietekmi samazinošus pasākumus, vērtējama kā vērā ņemama nelabvēlīga ietekme, jo biotopa platība nesamazināsies, bet var pasliktināties tā kvalitāte.

Ietekme uz aizsargājamo biotopu "Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas" vērtējama kā nebūtiska ietekme, tas atrodas samērā tālu no apbūves zonas, īpašumā ietilpst ļoti maza biotopa platība.

Apbūves rezultātā var veidoties būtiska nelabvēlīga ietekme uz aizsargājamām augu sugām – smaržīgo nakstvijoli, pļavas silpureni un Pallasa sausserdi, kā arī vērā ņemama nelabvēlīga ietekme uz retajām augu sugām – pūkaino plostbārdi un tumšsarkano dzeguzeni.

Lai samazinātu vai novērstu ietekmi uz aizsargājamiem biotopiem un augu sugu atradnēm, apbūve plānojama uz esošo ēku pamatiem, nepārsniedzot apbūves platību.

Ievērojot 1.tabulā ietvertos nosacījumus un teritorijas saudzīgu izmantošanu, plānotās darbības rezultātā ietekmes uz aizsargājamiem biotopiem īpaši aizsargājamajām un retajām augu sugām **nebūs vai tā būs nebūtiska**.

12.STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

12.1.STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām un **Kioto protokols**

Konvencijas un uz tās pamata pieņemtā Kioto protokola mērķis ir normalizēt siltumnīcas gāzu daudzumu atmosfērā, nosakot gan vispārīgus pamatprincipus (konvencija), gan saistošos siltumnīcas gāzu emisiju samazināšanas apjomus (protokols).

Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Riodežaneiro

Konvencijas uzstādījumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana, godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, kā arī atbilstošu finansēšanu. Konvencijas prasības ietvertas likumos „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un „Sugu un biotopu aizsardzības likumā".

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību, Berne

Mērķi - aizsargāt savvaļas floru, faunu, to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, kā arī sekmēt šo sadarbību. Tiek uzsvērta īpaša uzmanība apdraudētajām un izzūdošajām sugām (t.sk. migrējošajām sugām). Konvencijas prasības ietvertas Latvijas normatīvajos aktos —likums „Par sugu un biotopu aizsardzību", 14.11.2000.MK noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu", 18.12.2012.MK noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu", 28.05.2002. MK noteikumi Nr.199 „Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) izveidošanas kritēriji Latvijā".

Eiropas ainavu konvencija, Florence

Mērķis - veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību, plānošanu un veidot sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā.

Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, UNESCO konvencija, Parīze

Mērķis ir apkopot informāciju un aizsargāt vietas, kam ir īpaši liela kultūras vai dabas vērtība visas cilvēces mantojumā. UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļautās gan vietējā, gan starptautiskā mērogā vērtīgas vietas ar īpaši izcilu vērtību.

EIROPAS SAVIENĪBAS (ES) DIREKTĪVAS:

ES PADOMES DIREKTĪVA 92/43/EEK „Par dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzību" JEB BIOTOPU DIREKTĪVA aizsargā augus, dzīvniekus, biotopus, un nodala īpaši aizsargājamus dabas apgabalus, veidojot aizsargājamo dabas teritoriju tīklu Natura 2000, kas izveidots dabas daudzveidības aizsardzībai.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 200/60/EK Ūdeņu struktūrdirektīvas (23.10.2000.) mērķi ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli, veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu.

ES PADOMES DIREKTĪVA 79/409/EEK „Par savvaļas putnu aizsardzību jeb Putnu direktīva" (02.04.1979.) aizliedz darbības, kas apdraud putnus (tīši nonāvēt vai sagūstīt putnus, iznīcināt to ligzdas, iegūt putnu olas). Atsevišķām darbībām ir atsevišķi izņēmumi (tirdzniecība ar dzīviem vai mirušiem putniem, medības, kas tiek atļauti dalībvalstīm, vienojoties ar Eiropas Komisiju).

ES PADOMES DIREKTĪVA 2010/75/EEK "Par rūpnieciskajām emisijām" (24.11.2010.) nosaka prasības rūpnieciskajām darbībām, paredzot īpašus noteikumus kurināmā un atkritumu sadedzināšanas iekārtām. Dalībvalstīm ir jāveic pamata un preventīvie pasākumi, lai iekārtās nerodas būtisks piesārņojums vai jāveic pasākumi tā novēršanai, izmantojot tehniski labākos pieejamos risinājumus.

12.2.NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam

Augstākais plānošanas dokuments, kurā kā viena no prioritātēm ir daba kā nākotnes kapitāls. Tiek izvirzīts mērķis Latvijai kļūt par ES līderi dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā. Stratēģijā tiek analizētas Latvijas tendences un izaicinājumi dabas ilgtspējīgas apsaimniekošanas jomā, kā arī noteikti prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni un iespējamie risinājumi.

Vides politikas pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam

Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam ir vides aizsardzības nozares vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments. Tas izstrādāts atbilstoši Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam noteiktajām prioritātēm un Eiropas Zaļā kursa stratēģiskiem mērķiem. Vides aizsardzības likuma 4. panta otrā daļa nosaka, ka Ministru kabinets apstiprina Vides politikas pamatnostādnes, ņemot vērā nacionālās prioritātes un Eiropas Savienības un starptautiskos nosacījumus.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma[36]

Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas uzdevums Latvijā ir veicināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu vienlaikus aizsargājot dabu, vadīt dabas aizsardzības darbu no valdības līmeņa līdz pašvaldībām un iedzīvotājiem, kuru dzīvesveids ir cieši saistīts ar dabu, nodrošināt Latvijas starptautisko saistību izpildi, palīdzēt ārvalstu un vietējiem uzņēmējiem saskatīt prioritātes investīcijām un tehniskās palīdzības projektiem.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas stratēģiskie mērķi:

1. Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību;
2. Saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
3. Saglabāt savvaļas sugu, kā arī kultūraugu un mājdzīvnieku šķirņu ģenētisko daudzveidību;
4. Veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos;
5. Nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam.

Plāns izstrādāts atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma prasībām un pēctecīgi turpina Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2013.-2020. gadam noteiktos rīcībpolitikas virzienus, kā arī nosaka jaunus

[36] Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga, 1999.

virzienus un pasākumus, kuri nepieciešami, lai sasniegtu starptautiskajos un nacionālajos politikas plānošanas dokumentos un normatīvajos aktos noteiktās saistības un mērķus[37].

Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam

Upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns ir vidēja termiņa attīstības dokuments, kas raksturo esošo ūdens kvalitāti, slodzes, ietekmes, sniedz riska izvērtējumu un, ja ūdeņu kvalitāte nav laba vai pastāv risks ka tā pasliktināsies, piedāvā iespējamos risinājumus. Otrā cikla apsaimniekošanas plāni ir izstrādāti, ievērojot Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam. Plānā atrodama informācija par to, kāda ir esošā virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte konkrētā vietā un kādi faktori to nosaka, kuri cilvēka darbības veidi visvairāk ietekmē ūdens kvalitāti, kādi pasākumi veicami situācijas uzlabošanai un kam tieši (pašvaldībām, uzņēmējiem, iedzīvotājiem) šie pasākumi jāveic.

13.KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Kompensēšanas pasākumi detālplānojuma teritorijas SIVN **netiek paredzēti**.

14.DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Detālplānojuma teritorija nerobežojas ar kaimiņvalstīm, īstenojot detālplānojumu un veicot teritorijā paredzētās darbības, pārrobežu ietekme **nav iespējama**.

15.PAREDZĒTIE PASĀKUMI DETĀLPLĀNOJUMA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" nosaka nepieciešamību veikt detālplānojuma īstenošanas monitoringu.

Veicot monitoringu, tiks konstatēta detālplānojuma īstenošanas tiešā vai netiešā ietekme uz vidi, iepriekš neparedzētā ietekme uz vidi vides pārskatā, kā arī, ja nepieciešams, veikti grozījumi plānošanas dokumentā.

Ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu par Vides pārskatu, jāveic detālplānojuma īstenošanas monitorings. Izstrādātājs sagatavo monitoringa ziņojumu un atzinumā par vides pārskatu Vides pārraudzības valsts biroja noteiktajā termiņā iesniedz to Vides pārraudzības valsts birojā.

Detālplānojuma īstenošanas monitoringa ziņojumu, vēlams, izstrādāt, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja ieteicamos metodiskos norādījumus un ziņojuma formu.

[37]Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021. – 2028. gadam, VARAM, 2021.g., https://www.varam.gov.lv/lv/media/6191/download

RŪPNIECĪBAS IELA 32B – 501, RĪGA, LV – 1045
+371 67320809
birojs@rp.lv
www.rp.lv